

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 33

Utgitt 22 juli.

1925

Skrivelse fra Socialdepartementet, hvori meddeles, at 16 juli.
ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913, har departementet stadfestet den av Stadsbygd herredsstyre i møte den 29 juni d. å. fastsatte lukningsvedtekt for utsalgssteder i Stadsbygd herred, som gjeldende inntil videre fra 15 august d. å. å regne.

Den stadfestede vedtekt er sålydende:

§ 1. Utsalgssteder for varer skal holdes lukket fra kl. 8 om kvelden til kl. 8 om morgenen.

§ 2. Alle søn- og helligdager holdes lukket, og 17 mai efter kl. 2 em. Julaften lukkes kl. 6 em., jfr. lov av 14 juli 1897.

§ 3. Undtatt fra disse bestemmelser er melkeutsalg. Jfr. dog den almindelige søn- og helligdagslovgivning og for julaftens vedkommende lov av 14 juli 1897.

§ 4. I lukningstiden må kunder ikke innlates. Derimot er det tillatt å ekspedere kunder som er kommet inn før lukningstiden.

§ 5. Overtredelse av denne vedtekt straffes efter straffelovens § 339, 2.

Lov om forandringer i lov om stortingsvalg av 17 desember 1920. 17 juli.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 7 juli 1925 sålydende:

Nr. 1.

Følgende paragrafer i lov om stortingsvalg av 17 desember 1920 skal herefter lyde således:

§ 2. Manntallet istandbringes i de år, stortingsvalg holdes. Til grunn legges manntallet fra forrige valg. I manntallet innføres alle de, som den 1 august er bosatt i valgsoget og har stemmerett efter grunnlovens § 50, medmindre de har tapt stemmeretten efter grunnlovens § 53. Likeledes innføres de, som senest på den fastsatte valgdag kommer til å fylle det 23 år og da vil ha vært bosatt i landet i 5 år, såfremt de ellers

17 juli. opfyller stemmerettsvilkårene. De, hvis stemmerett er suspendert, innføres med anmerkning om suspensjon og om grunnen til denne.

Den, som 1 august eller senere flytter til et annet valgsgn, innføres i dettes manntall, når han innen kl. 8 kvelden før det i § 7 omhandlede møte fremsetter begjæring herom for valgstyret og godtgjør, at han opfyller stemmerettsvilkårene samt at underretning om innførelse i det tilflyttede valgsgns manntall av valgstyret kan bli meddelt valgstyret i det fraflyttede valgsgn, før valgting der holdes.

Stemmeberettigede som har tatt fast bopel på Svalbard, skal manntallsføres i det valgsgn, hvor de sist hadde sin bopel.

§ 20. Stemmesedler som sendes inn av stemmeberettigede, som under valgtinget opholder sig i riket, men ved lovlig forfall er hindret fra å møte, må for å være gyldige ikke være avgitt tidligere enn dagen efter klagefristens utløp (§ 6) eller ved valg som Stortinget påbyr, i henhold til § 54, dagen efter at valgstyret har utferdiget innkallelse til dette.

Stemmesedler fra stemmeberettigede som under valgtinget opholder sig på Svalbard, er dog gyldige, når de er avgitt tidligst 1 august i valgåret. På slike stemmesedler får bestemmelsene i § 21, nr. 3 tilsvarende anvendelse.

Stemmesedlen anses for å være avgitt den dag følgebrevet underskrives.

§ 23.

1. Velger, som vil avgi stemmeseddel fra utenriks sted, skal hos manntallsføreren i det valgsgn, hvori han er bosatt, erhverve et manntallspass. Skjemaet for dette fastsettes av Kongen.

Når manntallspass er utferdiget, skal anmerkning derom skje i manntallet og utferdigelsesdagen tilføies.

Gyldig reisepass, utferdiget av norsk myndighet kan tre istedenfor manntallspass.

For dem, som ved stemmesedlens avgivelse tilhører besetning på norsk fartøi, kan også sjøfartsbok (sjøfarts-annotasjons-patent) eller sertifikat som skibsfører, styrmann eller maskinist tre istedenfor manntallspass.

Er manntallspass utstedt, skal den i § 21 omhandlede frist av 48 måneder regnes senest fra utstedelsesdagen.

2. Velgeren skal, i enrum og usett, legge sin stemmeseddel inn i en særskilt konvolutt og klebe denne sammen.

Når dette er gjort, skal han, i overvær av en norsk konsulattjenestemann eller av et norsk fartøis fører, hvilken siste skal tilkalle en av besetningen som vidne, egenhendig og med fullt navn underskrive:

a. en påtegning på konvolutten om, at den inneholder hans stemmeseddel, 17 juli.
Nr. 1.

b. et datert følgebrev til valgstyret, hvori han skal gjøre nøie rede for de omstendigheter, som nødvendiggjør hans fravær fra riket på valgtiden, og erklærer på ære og samvittighet, at han selv frivillig, i enrum og usett, har lagt stemmesedlen inn i den konvolutt, som han sender den i, og selv har klebet konvolutten sammen.

Er velgeren ute av stand til å skrive egenhendig, kan han skrive med påholden penn.

Velgeren må fremvise et sådant dokument, som post 1 nevner.

3. Konsulattjenestemannen eller skibsføreren og det tilkalte vidne skal derefter egenhendig underskrive:

a. Påtegningen på stemmeseddelkonvolutten til vitterlighet,

b. en bevidnelse på følgebrevet om at velgeren ved full sans og samling, i konsulattjenestemannens eller vidnenes påsyn, på tid og sted som i brevet nevnt, egenhendig eller med påholden penn har skrevet sitt navn under følgebrevet og vedkjent sig dets innhold, samt om riktigheten av forfallsgrunnen, hvis denne er konsulattjenestemannen eller vidnene bekjent, og endelig at velgeren har fremvist et av de dokumenter som post 1 nevner, og svarer til de deri anførte kjennemerker. Det fremviste dokument skal nøiaktig betegnes i bevidnelsen, og såfremt velgeren har fremvist sjofartsbok eller sertifikat, bør tillike opplysning meddeles om hans rullenummer og hans nøiaktige adresse på hjemstedet.

Istedenfor en konsulattjenestemann kan med hensyn til hvad der omhandles i denne paragraf, også benyttes en notarius publicus på vedkommende utenrikske sted. Istedenfor skibsfører kan styrmann tjenstgjøre. Skibsfører eller styrmann plikter kun å medvirke ved stemmegivning av skibets besetning eller passasjerer.

4. Inneholder ikke den i post 3 b omhandlede påtegning på følgebrevet nogen bevidnelse for riktigheten av forfallsgrunnen, skal følgebrevet påtegnes eller ledsages av en datert og egenhendig underskrevet bevidnelse herom fra én eller flere troverdige personer, eller ledsages av andre bevis herfor. Er forfallsgrunnen valgstyret bekjent, trenges intet særlig bevis.

5. Følgebrevet og stemmeseddelkonvolutten og i tilfelle andre bilag legger velgeren i et felles omslag. Dette lukker han, adresserer det til valgstyret i det valgsogn, hvor han

17 juli.
Nr. 1.

skal stemme, og forsyner det med påskrift om, at det inneholder stemmeseddel og forfallsanmeldelse, og om sitt navn og sin adresse på hjemstedet den 1 august i valgåret.

6. Hvis velgeren så forlanger skal konsulat tjenestemannen, skibsføreren eller styrmannen besørge brevet sendt uten opphold i frankert og rekommandert stand.

7. Skibsføreren eller styrmannen skal i skibets dagbok anføre, at stemmegivningen er skjedd, og hvem som har vært tilkalt som vidne, samt tilføie velgerens fulle navn og det valgsogn, han tilhører. I tilfelle anføres også, når brevet er besørget avsendt.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

H. S. Fürst.

17 juli.
Nr. 2.

Lov om avgift av kull, jordoljer og andre mineraler og bergarter som utføres fra Svalbard.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 7 juli 1925 sålydende:

§ 1. Forsåvidt der er lagt avgift til statskassen på kull, jordoljer og andre mineraler og bergarter som utføres fra Svalbard, kommer de i nærværende lov og de i henhold til denne gitte bestemmelser til anvendelse.

§ 2. Avgiften erlegges av utskiberen efter verdien av kull, jordoljer og andre mineraler og bergarter, som han i skibningssesongen har utført. Verdien fastsettes ved utløpet av skibningssesongen på grunnlag av den opnådde gjennomsnittlige fob-pris pr. tonn.

Ved eif-salg beregnes fob-prisen ved fradrag av den betalte frakt og assurance. Benyttes ved eif-salg leiede eller tidsbefraktede skib, fastsettes gjennomsnittsfrakten pr. tonn ved utløpet av skibningssesongen på grunnlag av de virkelige hadde utgifter. Kan utgiften ikke bestemmes, eller benyttes egne skib, fastsettes gjennomsnittsfrakten skjønnsmessig under hensyntagen til de frakter, som ellers er betalt, og forholdene for øvrig.

Fritatt for avgift er bunker kull, som utskiberen bruker i egne, leiede eller tidsbefraktede skib.

For avgiften kan utskiberen ved utskibningen pålegges å

stille sikkerhet svarende til en prosent av ladningens antagelige verdi. De nærmere regler herom gis av Kongen.

17 juli.
Nr. 2.

§ 3. Enhver utskiber av kull, jordoljer og andre mineraler eller bergarter fra Svalbard skal for hver skibningssesong føre en bok inneholdende opgave over det utførte gods med angivelse av art, mengde og produsent, de opnådde priser og de med skibningen forbundne utgifter i sådan form, som vedkommende departement foreskriver. Boken innsendes til ligningsrådet for Svalbard innen 31 desember, ledsaget av de bevisligheter, departementet foreskriver. Ved innsendelsen skal utskiberen i tilfelle opgi en fullmektig i Norge.

Ved utførsel av kull, jordoljer og andre mineraler og bergarter, som er produsert av en annen enn utskiberen, er produsenten medansvarlig for betalingen av den tilsvarende del av avgiften. Produsenten har å føre nøiaktig regnskap over de til utskiberen leverte varer i den form, som vedkommende departement foreskriver. Avskrift av regnskapet innsendes til ligningsrådet innen 31 desember.

§ 4. Ligningsrådet beregner avgiften og i tilfelle de beløp for hvilke produsentene er medansvarlige på grunnlag av de meddelte opgaver. Det kan også forlange ytterligere opplysninger, som måtte være nødvendige for beregningen.

Undlater den avgiftspliktige å føre eller til bestemt tid å innsende boken med bilag til ligningsrådet, eller undlater han å etterkomme en opfordring fra ligningsrådet om å meddele opplysninger, taper han retten til å inngi klage, medmindre han godtgjør omstendigheter, som finnes fyldestgjørende til undskyldning for forsømmelsen. Det samme gjelder når produsenten undlater å føre eller innsende pliktig regnskap eller å gi krevde opplysninger.

§ 5. Når avgiften er beregnet skal ligningsrådet sende beregningen i rekommandert brev til den opgitte adresse i Norge for den avgiftspliktige selv (i tilfelle både utskiber og produsent) eller hans fullmektig. Har en avgiftspliktig, som ikke er hjemmehørende i Norge, undlatt å opgi fullmektig, utlegges brevet til avhentning på ligningsrådets kontor.

Klage over beregningen må være innkommet til ligningsrådet innen 6 uker fra den dag, da beregningen i overensstemmelse med forrige ledd blev sendt den avgiftspliktige eller hans fullmektig eller utlagt på ligningsrådets kontor. Dog kan ligningsrådet på andragende innrømme forlengelse av klagefristen.

Klager, som ikke helt imøtekommes av ligningsrådet, skal det oversende til Riksskattestyret til avgjørelse. Før avgjørelse treffes skal der gis den avgiftspliktige anledning til fornyet uttalelse.

17 juli. § 6. Avgiften innbetales til vedkommende oppebørselsbe-
Nr. 2. tjent innen 6 uker fra den dag, da beregningen blev sendt den
avgiftspliktige eller hans fullmektig eller utlagt på lignings-
rådets kontor.

Av avgiftsbeløp på 100 kroner eller derover, som ikke
betales i rett tid, erlegges renter efter en prosentsats, som for
hvert år fastsettes av vedkommende departement.

Avgiften skal innbetales med det beregnede beløp, selv
om klage er inngitt. Hvis avgiften ved endelig beslutning blir
nedsatt, erholdes det for meget erlagte tilbakebetalt.

§ 7. Har en utskiber helt eller for en vesentlig del und-
gått avgiftsberegning, kan efterberegning foretas, når vedkom-
mende departement begjærer det. Reglene i §§ 5 og 6 får til-
svarende anvendelse. Renter svares fra 30 april det år, da av-
giften skulde ha vært betalt.

Rett til sådan efterberegning tapes, hvis begjæring derom
ikke fremkommer innen 5 år, regnet fra utgangen av det år,
hvori beregningen skulde ha vært foretatt. Foreligger straff-
bart forhold fra den skattepliktiges side er fristen 10 år. Er
disse frister ikke utløpet, kan efterberegning også begjæres
efter den avgiftspliktiges død eller selskapets oppløsning, dog
ikke hvis der er hengått mer enn 2 år derefter.

§ 8. Avgiften med renter og omkostninger inndrives ved
utpantning. Utpantningsretten vedvarer inntil avgiftskravet
bortfaller ved foreldelse.

I tilfelle av konkurs har avgiften samme fortrinsrett som
skatter.

§ 9. Undlatelse av å føre eller til bestemt tid å innsende
den i § 3, første ledd omhandlede bok med bilag eller det i § 3,
annet ledd omhandlede regnskap samt undlatelse av på forlan-
gende å meddele nærmere opplysninger til ligningsrådet straf-
fes med bøter.

§ 10. Kongen gir de forskrifter, som for øvrig måtte anses
nødvendige til gjennomførelse av denne lov.

§ 11. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen be-
stemmer.

Av kull, jordoljer og andre mineraler og bergarter som
før lovens ikrafttreden er innlastet til utførsel, erlegges ikke
avgift.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og
bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

H. S. Fürst.

Kongelig resolusjon. I forbindelse med sanksjon av foranstående lov av 17 juli 1925 nr. 2 er det bestemt, at loven avsluttes satt i kraft straks. 17 juli.

Lov om endringer i lov om offentligetjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 9 august 1918 med tilleggslov av 7 juli 1922. 17 juli.
Nr. 3.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 10 juli 1925 sålydende:

I. Efterfølgende bestemmelser i lov om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 9 august 1918 med tilleggslov av 7 juli 1922 skal herefter lyde således:

§ 6. Ophevet.

§ 8. Den minste veilengde, som må reises, når godtgjørelse for skyss så vel til lands som til vanns skal kunne fordras, er 3 km. fra den reisendes bopel eller 6 km. tilsammen frem og tilbake.

Skyssen godtgjøres bare for den virkelige veilengde, dog så at for de strekninger hvor tjenestemannen har betalt for skyssen efter en større veilengde enn den virkelig reiste i henhold til regler som gjelder for skyss fra offentlige skyssstasjoner, tilkommer det ham skyssgodtgjørelse efter denne forøkte veilengde.

§ 15. For reiser som varer mindre enn 5 timer tilstås ingen kostgodtgjørelse. Undtatt herfra er dog de i foregående paragraf nevnte valgte medlemmer av fylkesting, fylkesutvalg, fylkesveistyrer, fylkesskattestyre og fylkesskolestyre, når det gjelder forretningsdager, samt lagrettemenn og domsmenn som har forrettet.

Læger i praksis får kostgodtgjørelse for alle reiser som det tilkommer dem skyssgodtgjørelse for.

II. Denne lov trer i kraft fra 1 januar 1926.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

H. S. Fürst.

Midlertidig lov angående forlengelse av leietiden for husmenn, bygselmenn og leilendinger. 17 juli.
Nr. 4.

VI HAAKON, Norge Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 10 juli 1925 sålydende:

17 juli. I. Husmenn, bygsele menn og leilendinger skal, uansett om
 Nr. 4. leieforholdet ifølge opsigelse fra eierens side eller ifølge leie-
 avtalen skulde ha ophørt før faredag 1927, dog ha rett til å
 fortsette bruken av leiebruket inntil nevnte faredag. Den
 samme rett har også dødsboets vedkommende, hvor leieforhol-
 det ophører ved dødsfall.

Leievilkårene skal være de samme som før, dog kan
 grunneieren, hvis han finner, at avgiften er for lavt satt, for-
 dre dette spørsmål avgjort ved et skjønn, avgitt under lens-
 mannens bestyrelse av 3 menn. Omkostningene ved dette
 skjønn bæres av grunneieren, hvis avgiften ikke forhøies, og
 av den annen part, hvis forhøielse finner sted. For øvrig fin-
 ner reglene i lov om veivesenet av 21 juni 1912, kap. VII til-
 svarende anvendelse, så langt de passer, så vel for under-
 skjønn som i tilfelle for overskjønn.

Bestemmelsen om, at leieforhold ikke skal opphøre før fare-
 dag 1927, gjelder dog ikke, hvor det ved endelig dom er av-
 gjort, at leieren har forbrutt sin leierett. Likeledes kan ved-
 kommende departement efter andragende fra eieren og efter at
 leieren har hatt anledning til at uttale sig, gi tillatelse til, at
 forholdet opphører før, hvor dette av særlige grunner finnes
 rimelig.

I tvisttilfelle avgjøres det av åstedsforlikskommissjonen
 med endelig virkning, hvem der skal anses som husmann, byg-
 selmann eller leilending i forhold til denne lov.

II. Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og
 bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

H. S. Fürst.

17 juli. Lov om forandring i lov om aktiebanker
 Nr. 5. av 4 april 1924.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 10 juli
 1925 sålydende:

A. Til § 8, første ledd, i lov om aktiebanker av 4 april
 1924 føies følgende bestemmelse:

I særlige tilfelle kan Kongen gi samtykke til at en banks
 aktier uten tilbakebetaling til aktieeierne nedskrives til et
 hvilket som helst antall hele kroner, uten at banken ved ut-
 stedelse av nye aktier er bundet av forskriftene i § 40. Kon-

gen kan i så fall også fastsette at forskriftene i aktielovens § 85, tredje og fjerde ledd, ikke kommer til anvendelse og fastsetter betingelsene herfor. 17 juli. Nr. 5.

B. Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

H. S. Fürst.

Lov om forandringer i og tillegg til lovene om den nye rettergangsordning. 17 juli. Nr. 6.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 11 juli 1925 sålydende:

I.

Forandringer i lov om domstolene av 13 august 1915.

§ 57 skal lyde:

Forliksmenn med varamenn velges for 3 år av kommunestyret.

Valget foregår samtidig med valget av ordfører. For valget gjelder de samme regler, derunder også reglene om adgang til forholdstallsvalg, som for formannskapsvalg. Anvendes forholdstallsvalg kan der stemmes på det dobbelte antall. Kongen kan gi nærmere forskrifter om fremgangsmåten.

§ 58 skal lyde:

Valget innberettes til fylkesmannen. Finner han valget lovlig, utferdiger han opnevneelse for de valgte, ellers påbyr han, at der i fornøden utstrekning skal holdes nytt valg.

§ 72 i loven om domstolene skal lyde således:

I de kommuner, som Kongen bestemmer, skal der være et særskilt utvalg av domsmenn, som har særlig kyndighet i handel, sjøvesen, industri, håndverk og bygningsvesen. Hvilke av disse bedrifter utvalget skal omfatte, og antallet av domsmenn for hver bedrift, bestemmer likeledes Kongen.

Hvor særlige forhold gjør det påkrevet, kan Kongen bestemme, at der i utvalget skal optas et bestemt antall domsmenn som er bosatt i en tilstøtende kommune, men har sin virksomhet i den kommune som utvalget opprettes for. Valget foretas i bostedskommunen efter reglene i §§ 74 og 75.

For Kongen treffer nogen bestemmelse efter denne paragraf, skal uttalelse innhentes fra kommunestyret eller kommunestyrene.

17 juli.
Nr. 6.

II.

*Forandringer i lov om rettergangsmåten for tvistemål
av 13 august 1915.*

I loven om rettergangsmåten for tvistemål skal efternevnte bestemmelser lyde således:

§ 1, 1ste og 2net ledd. Forliksrådet kan, når en av partene forlanger det, avsi dom:

1. i tvistemål om faste eiendommers gernser, om servitutt over fast eiendom og om erstatning for skade på fast eiendom; tvistgjenstandens verdi må dog ikke være over 2 000 kroner;
2. i tvistemål om andre formueskrav, når tvistgjenstandens verdi ikke er over 500 kroner.

Når klageren forlanger det, kan forliksrådet avsi dom i gjeldssaker, såfremt tvistgjenstandens verdi ikke er over 5000 kroner, og innklagede enten uteblir eller møter og uttrykkelig erkjenner sin forpliktelse til å betale hovedstolen, men forlik dog ikke opnås.

§ 15, tredje ledd. En avgjørelse om, at tvistgjenstandens verdi ikke er til hinder for å ta saken under behandling, kan ikke angripes ved kjæremål uten på det grunnlag, at lovens regler er tilsidesatt.

§ 195, annet ledd. Hvis en vidneforklaring, som ikke er avgitt under hovedforhandlingen, kan gjentas, og ingen av de omstendigheter foreligger, som er nevnt i § 220 nr. 2, 3, 4 eller 5, kan dog enhver av partene kreve, at vidnet skal avhøres under hovedforhandlingen.

§ 220. Utenfor hovedforhandlingen kan vidneførsel bare foretas:

1. når retten under særlige omstendigheter finner, at det er av betydning allerede under saksforberedelsen å få kjennskap til et vidnes forklaring;
2. når det er ønskelig, at vidnet avhøres på åstedet og den dømmende rett ikke vil bli satt der eller begi sig derhen;
3. når der på grunn av sykdom, forestående bortreise eller lignende er fare for, at vidnet ikke vil kunne føres under hovedforhandlingen, eller når vidnet på grunn av sykdom, alderdomssvakhet eller lignende må avhøres i sitt hjem eller i nærheten av det, og den dømmende rett ikke vil begi sig derhen;
4. når vidnet bor eller opholder sig i utlandet eller på et så fjernt sted i riket, at det ikke plikter å møte for den dømmende rett, eller at det vilde være forbundet med uforholdsmessig ulempe for vidnet å møte frem;

5. når det av andre grunner vilde være forbundet med ulempe å avhøre vidnet under hovedforhandlingen eller omkostningene herved vilde være uforholdsmessige hensett til sakens og vidnesbyrdets betydning og partenes økonomiske evne. 17 juli.
Nr. 6.

§ 274 nr. 6 i saker om rettsforhold, som hører under sjøfartsloven eller sjømannsloven.

§ 274 nr. 7 i saker mellom handlende om rettshandler, som for begge parter vedkommende er foretatt i eller for deres bedrift. Som handlende anses enhver, som går inn under lov om handelsregistre m. v. av 17 mai 1890 § 35 bokstav a, samt stat eller kommuner for såvidt angår virksomhet som der nevnt.

§ 287, første ledd. Anken går til herreds- eller byretten. Bestemmelsene i 25de kapitel om anke til lagmannsretten får tilsvarende anvendelse. Dog skal anken erklæres for herreds- eller bydommeren. Ankefristen regnes fra forliksslutningen. Nogen verdigrense gjelder ikke. Anken avgjøres ved kjennelse, og saken kan ikke hjemvises eller henvises efter §§ 386 eller 387. Kjennelsen er gjenstand for anke.

§ 294 nr. 2 når innklagede påstår selvstendig dom for motkrav, som går ut over den begrensning, som er fastsatt i § 1 nr. 1 og 2, og klageren eller forliksrådet nekter samtykke til, at motkravet pådømmes;

§ 323 nr. 2 i saker om rettsforhold, som hører under sjøfartsloven eller sjømannsloven;

§ 325, første ledd. Når særlig kyndighet i handel, sjøvesen, industri, håndverk eller bygningsvesen er av betydning for saken, og særlige utvalg av domsmenn er opprettet, skal domsmennene så vel ved herreds- eller byrett som ved lagmannsrett tas av de særlige utvalg, når nogen av partene forlanger det eller retten finner det ønskelig.

§ 356. Anke til lagmannsrett kan ikke fremmes uten tillatelse av lagmannen, når saken angår en formuesverdi, som ikke overstiger 1 000 kroner. Denne verdigrense gjelder dog ikke, når saken angår fast eiendom eller en servitut.

§ 357, siste ledd. Tillatelse av Høiesteretts kjæremålsutvalg er nødvendig, når saken angår en formuesverdi, som ikke overstiger 5 000 kroner.

§ 381, siste ledd. Bestemmelsene i § 344 siste ledd og i §§ 345—354 om oppfriskning får tilsvarende anvendelse, enten anken avgjøres ved dom eller kjennelse.

§ 416. Ekteskapssaker er saker, som anlegges til erhvervelse av dom for, at et ekteskap består, ikke består eller er ugyldig, eller for å få det omstøtt eller oppløst.

§ 417. Ekteskapssak kan reises av enhver av ektefellene

17 juli. eller av den, som påstår å være eller ikke å være saksøktes
Nr. 6. ektefelle.

Sak om et ekteskaps ugyldighet på grunn av tidligere ekteskap kan også reises av ektefellen i dette.

Påtalemyndigheten kan reise sak til erhvervelse av dom for, at et ekteskap består eller ikke består, eller for at et ekteskap er ugyldig. Enn videre kan påtalemyndigheten reise sak for å få et ekteskap omstøtt av den grunn, at den ene ektefelle var sinnssyk da det blev inngått, såfremt sinnssydommen ikke er helbredet, og påtalemyndigheten finner omstøtelsen påkrevet av hensyn til den sykes tarv eller av andre grunner.

Blir en ekteskapssak reist av den ene ektefelle, stevnes den annen som motpart. Blir saken reist av nogen annen, stevnes begge ektefeller som motparter. Blir en sak om ugyldighet på grunn av tidligere ekteskap reist av en annen enn ektefellen i dette ekteskap, skal også denne stevnes som part.

§ 418, annet ledd. I tilfelle, som er nevnt i § 417 annet og tredje ledd, samt når ellers et ekteskap er kjent ugyldig eller oppløst, kan påtalemyndigheten også erklære anke og begjære gjenoptagelse.

§ 419, tredje ledd (nytt). Vergen for en sinnssyk kan ikke uten fylkesmannens samykke reise søksmål for å få den sinnssykes ekteskap omstøtt eller oppløst.

§ 421, første ledd. Tvistemål om et ekteskaps beståen, ugyldighet, omstøtelse og oppløsning kan forenes til én sak så vel fra saksøkerens side som ved motsøksmål.

§ 422. I saker om oppløsning eller omstøtelse av et ekteskap skal dommeren under saksforberedelsen foreta megling, dersom begge parter da kan innkalles til møte på samme tid.

§ 424, annet ledd. Er et ekteskap oppløst eller omstøtt eller erklært ugyldig eller ikke bestående, er opreisning og gjenoptagelse utelukket, hvis nogen av ektefellene har inngått nytt ekteskap, før beslutningen om opreisning eller henvisning til hovedforhandling er forkynt.

§ 425, første og annet ledd. Dør en part, før dom er avsagt i en sak om hans eget ekteskap, heves saken, hvis den gjelder oppløsning eller omstøtelse av ekteskapet. Gjelder den ekteskapets ugyldighet eller beståen, kan den fortsettes så vel av som mot den avdødes barn eller arvinger, såfremt avgjørelsen har rettslig betydning.

Dør parten, efterat dom er avsagt, kan under samme be-
tingelse anke og gjenoptagelse anvendes av eller mot barnene eller arvingene, hvis dommen går ut på oppløsning eller omstøtelse av ekteskapet, eller saken gjelder dets ugyldighet eller beståen.

§ 426. I saker, som reises for å få et ekteskap erklært ugyldig, omstøtt eller oppløst, kan retten efter begjæring av en part ved kjennelse tillate, at det ekteskapelige samliv opheves, så lenge saken varer. I forbindelse dermed kan retten treffe midlertidig bestemmelse om underholdningsbidrag til ektefelle og barn og om anbringelsen av barnene. 17 juli. Nr. 6.

III.

Forandringer i lov om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning av 1 juni 1917.

I loven om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning skal § 63, annet ledd lyde:

Antallet av skjønnsmenn ved overtaksten skal være fem. Overtaksten styres av herredsdommeren, såfremt der ved undertaksten ikke er truffet avgjørelse av nogen tvist som revnt i § 62, annet ledd.

IV.

Forandringer i lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918.

I lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 gjøres følgende endringer:

1. I § 2 skal:

- a. istedet for «Lov av 3 august 1897 om visse anvisninger (cheks) § 15», hvor denne er opført første gang, stå «Lov av 3 august 1897 om adgang til å benytte kvinner som rettsvidner»;
- b. efter «Lov av 21 juni 1912 om veivesenet — — — — og § 108» innskytes «Lov av 26 mars 1915 om adgang for hypotekforeninger for 2den prioritets pantelån til å utstede obligasjoner lydende på ihendehaveren § 4»; og
- c. efter «Lov av 21 juli 1916 om kjøp på avbetaling §§10—15 og 18» innskytes «Lov om ophevelse av magistrats-embedene m. v. av 9 mars 1917 §§ 9, 10, 14 og 15».

2. § 6, annet ledd skal lyde således:

Notarius kan motta ed eller forsikring på ære og samvit-tighet, når dette kreves til varetagelse av interesser i utlandet.

3. § 16 bortfaller forsåvidt angår § 27 i lov om vårsild-fiskeriet av 24 september 1851.

4. § 25 utgår.

5. § 28 endres derhen, at § 18 i lov om Kongeriket Norges Hypotekbank av 28 juni 1887 skal lyde således:

Hvis skyldige renter ikke i rette tid betales, kan derav be-regnes rente fra forfallsdag inntil betaling skjer.

17 juli. 6. § 32 endres således, at § 79 i lov om folkeskolen på
Nr. 6. landet av 26 juni 1889, jfr. lover av 15 august 1908 (nr. 3) og
5 juli 1918 (nr. 1) blir sålydende:

Den grunn, som er nødvendig for anlegg av en folkeskole eller en fortsettelsesskole og for vei til samme samt for anskaffelse av den lovbefalte lærerjord (§ 24, 4de ledd) og for tomt til lærerbolig og jord til skolehave kan i mangel av mindelig overenskomst av Kongen bestemmes avgitt mot erstatning efter skjønn, som styres av lensmannen.

7. § 56 utgår.

8. I § 66 utgår den del som gjelder § 9 i loven om ordningen av rettsforholdene vedkommende statens høifjellsgrunn.

9. § 80 skal forsåvidt angår § 75, første ledd i lov om småbruk- og boliglån m. v. av 23 juli 1915 lyde således:

Hvis skyldige renter og avdrag av lån, som er gitt i henhold til denne lov, ikke blir betalt i rett tid, kan der beregnes inntil $5\frac{1}{2}$ pct. i årlig rente derav fra forfallsdag til betaling skjer.

10. § 98 skal herefter lyde således:

I tvistemål, som før denne lovs ikrafttreden er iretteført ved den dømmende rett eller berammet til foretagelse ved retten, kommer den hittil gjeldende lovgivnings bestemmelser om sakens behandling, påkjennelse og påanke fremdeles til anvendelse. Kongen utferdiger de bestemmelser angående tid og sted for sakenes behandling, vidners møteplikt m. v., som nødvendiggjøres ved ophevelsen av den eldre tingordning. Forsåvidt saken overføres til behandling ved ekstrarett, skal dette skje uten forøket utgift for partene.

Skal ny behandling i første instans finne sted, foregår denne efter de nye lovers regler.

Skal saken behandles med meddomsmenn eller sjøretts-, handelsretts- eller håndverksrettsmedlemmer, vedblir de i henhold til den tidligere lovgivning opnevnte menn å tjenstgjøre under den fortsatte behandling. Inntreder ledighet opnevnes nytt medlem overensstemmende med de nye lovers regler.

Saker, som påankes til Høiesterett påstevnes uten hensyn til den tidligere sesjonsinndeling. Forskriftene i lov av 30 mai 1891 om overførelse av civile høiesterettssaker til skriftlig behandling kommer fremdeles til anvendelse. Efter varslets utløp fastsetter rettens formann tiden for behandlingen, når begjæring derom fremkommer. Forskriften i § 36, annet ledd i lov av 4 juni 1892 om forkynnelser, varsler i civile saker m. m., jfr. lov nr. 4 av 7 juli 1922 om forandringer i lovgivningen om Høiesterett, blir herved å iakttas.

Ved behandling av ankesaker i Høiesterett efter den eldre 17 juli.
lovgivnings regler, gjelder ikke den i lov om domstolene § 5, Nr. 6.
annet ledd fastsatte begrensning i adgangen til å benytte sær-
lig tilkalte dommere.

Den hittil gjeldende rettergangsmåte skal fremdeles an-
vendes i saker, som avgjøres av Høifjellskommisjonen i hen-
hold til lov om ordningen av rettsforholdene vedkommende
statens høifjellsgrunn av 8 august 1908 med tilleggslover av
20 mai 1910, 26 juli 1916, 4 mai 1917 og 20 mai 1921.

V.

Forandringer i andre lovbestemmelser.

§ 1. 1. I lov om rettergangsmåten i straffesaker av 1 juli
1887 skal §§ 85 og 87 lyde som bestemt ved lov av 25 juli 1919.

2. Samme lovs § 91, annet og tredje ledd skal lyde så-
ledes:

Finner en statsadvokat at forfølgning bør undlates eller
stanses i henhold til § 85, annet og følgende ledd, skal han
uten opphold søke riksadvokatens samtykke.

Finner riksadvokaten i samme tilfelle, at forfølgning av
nogen forbrytelse, hvis påtale tilkommer ham ifølge § 89, bør
undlates eller stanses, avgir han uten opphold en begrunnet
innstilling herom til Kongen, hvem den endelige avgjørelse
tilkommer.

3. Samme lovs § 288 og § 290 første ledd skal lyde som
bestemt ved lov av 22 mai 1925.

4. Samme lovs § 463, første ledd skal lyde således:

Kjennelsen tingleies og kunngjøres på den i lov om dom-
stolene av 13 august 1915 § 181, annet ledd bestemte måte.

§ 2. I lov av 18 januar 1902 om lærerskoler og prøver
for lærere og lærerinner i folkeskolen, jfr. lov av 13 mai 1921,
skal § 34 lyde således:

Den grunn, bebygget eller ubebygget, som er nødvendig
for anlegg eller utvidelse av en offentlig eller godkjent privat
lærerskole eller øvelsesskole til en sådan lærerskole, kan i
mangel av mindelig overenskomst av Kongen bestemmes avgitt
mot erstatning efter skjønn.

§ 3. I lov om fengselsvesenet og om tvangsarbeide av 12
desember 1903, jfr. lov av 21 mars 1919, skal § 60 lyde således:

De nærmere regler om fengslene og fangebehandlingen
samt om tvangsarbeidshusene og tvangsarbeidernes behand-
ling gis av Kongen.

Kongen kan bestemme, at grunn og bygning, som finnes
fornøden til anlegg, utvidelse eller drift av fengsel eller tvangs-
arbeidshus, kan kreves avstått mot erstatning, som i mangel

17 juli. av overenskomst fastsettes ved skjønn. Når det finnes særlig
Nr. 6. påkrevet, kan Kongen bestemme, at eiendommen skal kunne
overtas straks mot, at erstatningen fastsettes senere.

§ 4. I lov om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer av 14 mai 1917, jfr. lov av 14 desember 1917 (nr. 15), skal § 6 lyde således:

Det offentlige kan, i tilfelle ved politiets hjelp, straks overta det, som forlanges avstått. Erstatning må i så fall fastsettes og erlegges snarest mulig derefter, likesom det offentlige skal dra omsorg for, at de fornødne data til verdsettelsen, såvidt mulig, kan foreligge, når skjønnet skal avgis.

Hvor det gjelder avståelse av sådanne varer som § 1 omhandler, eller av bruksrett til skib, skal efter forlangende av det offentlige skjønn avgis, uten at skjønsmennene besiktiger varene eller skibet.

Den, hvis rett forlanges avstått, kan kreve, at det offentlige, senest 14 dager efter endelig skjønn, treffer bestemmelse, om det vil erhverve skjønnsgegenstanden eller ikke. Er det, som forlanges avstått, overtatt av det offentlige uten forutgående skjønn, er det offentlige bundet derved.

Skjønn i medhold av denne lov avgis av menn, som opnevnes av fylkesmannen.

I tilfelle, hvor Kongen finner det ønskelig, kan han bestemme, at skjønn avgis av en nevnd på minst 5 medlemmer. Opnevningen av medlemmer med varamenn foretas av Høiestere rett. Et av medlemmene opnevnes som formann, og særskilt varamann opnevnes for ham. Formannen og denne varamann må opfylle de betingelser, som er foreskrevet for høiesterettsdommere. De opnevnte plikter å motta hvervet. De skjønn, som nevnden avgir, er ikke gjenstand for overskjønn. Anke hører under Høiesterett og kjæremål under Høiesteretts kjæremålsutvalg. Skjønnsnevndens formann tilkjenner mennene en med hensyn til forretningens beskaffenhet, reisens lengde og øvrige omstendigheter avpasset betaling. Formannens betaling bestemmes av vedkommende departement.

Omkostningene ved underskjønn bæres av det offentlige eller i de tilfelle, som er nevnt i §§ 3 og 4, av den, hvem enerett efter § 1 litra a ellers er tilstått.

§ 5. I lov om inngåelse og oppløsning av ekteskap av 31 mai 1918 skal § 54, tredje ledds første punktum, lyde således:

Dog skal den ektefelle, som har fått bevilling til ophevelse av samlivet efter § 42, første ledd, ha rett til av det beholdne bo å utta det bohave, som han behøver for sig og sin husstand, enn videre levnetsmidler, husdyr og for overensstemmende med § 70 i lov av 13 august 1915 om tvangsfullbyrdelse, samt

inntil en verdi av seks hundre kroner de redskaper og andre løsøre gjenstander, som er nødvendige til fortsettelse av hans næring, uten at han plikter å yde den annen ektefelle vederlag for den del av verdien, som måtte overstige hans andel i boet.

17 jui.
Nr. 6

§ 6. Lov om tvungen avståelse av tomt m. v. til amtsskoler, folkehøiskoler eller andre ungdomsskoler av 14 juni 1918 skal lyde således:

Den til en godkjent amtsskole, folkehøiskole eller annen ungdomsskole fornødne tomt, lekeplass og veigrunn samt i tilfelle jord til skolehave kan i mangel av mindelig overenskomst av Kongen bestemmes avgitt mot erstatning efter skjønn, som styres av lensmannen.

§ 7. Lov om rett til ekspropriasjon for det offentlige av grunn og bygninger m. v. til tollvesenet av 11 juli 1919 skal lyde således:

Fornøden grunneiendom, bebygget eller ubebygget, til anlegg eller utvidelse av tollboder og tollstasjoner samt brygger, båtplasser, oplagsplasser og utkikshus for tollvesenet og de fornødne adkomstveier til og forbindelsesveier mellom disse kan i mangel av mindelig overenskomst av Kongen bestemmes avgitt mot erstatning efter skjønn.

§ 8. Lov om rett til ekspropriasjon av grunn for bygning av apotek, distriktslægeboliger og til anlegg av tuberkulosesanatorium, tuberkulosehjem, sykehus, sinnssykeasyl og annen medisinal anstalt av 11 juli 1919 skal lyde således:

Kongen kan bestemme, at grunn, som trenges for bygning av apotek og kommunale distriktslægeboliger, samt bebygget eller ubebygget grunn, som trenges for anlegg, utvidelse eller drift av tuberkulosesanatorium, tuberkulosehjem, sykehus, sinnssykeasyl eller annen medisinal anstalt, kan kreves avstått mot erstatning, som i mangel av mindelig avtale fastsettes ved skjønn.

§ 9. I lov av 18 juli 1919 om flyttlappenes adgang til reibetning i henhold til konvensjon mellom Norge og Sverige av 5 februar 1919 gjøres følgende endringer:

§ 45, annet ledd skal lyde således:

Fylkesmannen kan efter overenskomst med landshøvdingen også uten sådan begjæring beslutte flyttevei omlagt, når omlegningen er særlig ønskelig og ikke til vesentlig uleilighet for lappene. Grunnens eier er pliktig til å avstå til staten den for omlegningen fornødne grunn mot erstatning av den norske statskasse. Erstatningens størrelse bestemmes i mangel av overenskomst ved skjønn, som avgis av lensmannen og to menn opnevnt av underdommeren med iakttagelse av § 12 i skjønnsloven av 1 juni 1917. Varsel gis som ved innkallelse til forliksrådet. Overskjønn må forlanges innen 4 uker og fremmes

- 17 juli. av sorenskriveren og 4 menn, hvilke siste, hvis det forlanges av
Nr. 6. nogen vedkommende, opnevnes i henhold til ovennevnte lovs
§ 14.

I § 63, tredje ledd, ombyttes «forlikskommisjonen» med «forliksrådet».

§ 84, første ledd skal lyde således:

Takstforretningen skal avholdes snarest mulig. Takstbestyreren bestemmer tid og sted for forretningen og tilsir til å delta i denne to menn av det i lov om domstolene av 13 august 1915 § 79 omhandlede utvalg eller, hvis sådanne menn ikke kan fås til stede til den fastsatte tid, av rettsvidneutvalget. Dog bør skadelidtes naboer såvidt mulig ikke tilsies. Det samme gjelder personer, på hvis eiendom renskadetakster ofte pleier holdes.

§ 10. I lov om utnyttelse av rettigheter til beite m. v. i statens almenninger av 12 mars 1920 skal § 39, første ledd lyde således:

Skjønn, som avholdes med hjemmel av denne lov, styres av lensmannen. Varsel gis således som for varsel til forliksrådet bestemt.

§ 11. I lov om tvungen avståelse til staten og kommuner av grunn til anlegg for foredling av trevirke til byggematerialer av 27 mars 1920 skal § 3 lyde således:

Adgangen til å begjære tvungen avståelse bortfaller, hvis avståelse ikke forlanges innen 3 måneder efterat endelig skjønn er holdt.

§ 12. I lov om bygningsfredning av 3 desember 1920 § 5 utgår ordene «etter reglane i §§ 1—4 i lov frå 10de mai 1860.»

§ 13. I lov om erhvervelse av dyrket mark av 10 desember 1920 skal efternevnte bestemmelser lyde således:

§ 25. Vedkommende departement kan la opta rettslige forklaringer om, hvorvidt der foreligger nogen overtredelse av bestemmelsene i denne lov. Bevisoptagelsen foregår efter reglene for tvistemål.

§ 36. Begjæring om skjønn efter §§ 34 og 35 må være innkommet til retten innen en måned regnet fra de utgangspunkter, som er nevnt i § 33, annet ledd. Fristen for begjæring om overskjønn er 14 dager.

I disse tilfelle regnes den i § 33 foreskrevne frist for herredsstyrets beslutning fra skjønnets eller overskjønnets avholdelse.

Hvis herredsstyret på forhånd fatter beslutning om å gjøre forkjøpsrett gjeldende, regnes månedsfristen for begjæring om skjønn fra beslutningen.

Skjønnsmenn så vel til underskjønn som til overskjønn

opnevnes av fylkesmannen utenfor det eller de i skjønnet interesserte herreder, men såvidt mulig fra de nærmest liggende. 17 juli. Nr. 6.

§ 14. I lov av 23 desember 1920 om forandringer i og tillegg til lov om vårsildfiskeriet av 24 september 1851 skal § 21 lyde således:

Private saker om tvistigheter, som reiser sig av fisket, eller av handel som foregår der og står i forbindelse med fisket, innbringes for vedkommende fiskedommer — om sådan er beskikket — eller for herredsdommer (se vårsildlovens § 23).

Under hovedforhandlingen deltar to, av dommeren uten særskilt godtgjørelse opnevnte og tilsagte domsmenn. Disse bør i almindelighet opnevnes efter tur blandt de på rettsmøtet eller i dets nærhet værende hovedsmenn, over hvilke opsynet meddeler dommeren opgave.

Rettsgebyrene i sådanne saker skal være de samme som for ordinære tingsaker bestemt. Til hver av meddomsmennene betales kr. 5,00 for hver sak, — eller for hvert møte, hvis flere møter i samme sak avgis.

Må reiser foretas, får domsmennene sedvanlig skyssgodtgjørelse, der utres av statskassen.

§ 15. I lov av 18 mars 1921 om ekspropriasjon av grunn til opførelse av et rådhus i Kristiania samt til gjennomførelse av en reguleringsplan for rådhusets omgivelser skal § 3, annet ledd lyde således:

Skjønnskommisjonen's godtgjørelse fastsettes av Kongen og utres av Kristiania bykasse. Alle tvistemål angående hvad der er gjenstand for ekspropriasjon eller for erstatning eller lignende, avgjøres under forretning av kommisjonen. De av kommisjonen avgitte skjønn og takster er endelige. Anke hører under Høiesterett og kjæremål under Høiesteretts kjæremålsutvalg.

§ 16. I lov um rett til å setja forbod mot bygging eller verksemd, som skjømmer offentlege minnesmerker m. m. av 2den juli 1921 skal § 2, annet ledd lyde således:

Kjem det ikkje avtala i stand um skadeboti m. m. gjeld fyresegnerne um ekspropriasjon av grunn.

§ 17. I lov av 9 juli 1923 om anbringelse av signaler og merker for målearbeider skal § 10 lyde således:

Skjønn efter denne lov styres på landet av lensmannen.

Fristen for begjæring av overskjønn er 14 dager.

Innkallelse skal skje med det varsel, forretningens bestyrer finner passende, dog minst fem dager på landet og minst to dager i byene.

§ 18. I lov av 22 februar 1924 om bygningsvesenet skal følgende bestemmelser lyde således:

17 juli. § 55. Alle tvistemål om, hvad der er gjenstand for ekspropriasjon eller erstatning e. l., avgjøres under forretningen av kommisjonen selv. De av kommisjonen avgitte skjønn er endelige. Anke hører under Høiesterett og kjæremål under Høiesteretts kjæremålsutvalg. For øvrig kommer reglene i lov om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning av 1 juni 1917 til anvendelse også på disse forretninger.

§ 56. Hvor skjønnskommisjonen ikke er anordnet, avgis de omhandlede skjønn og takster på vanlig måte overensstemmende med reglene i lov om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning av 1 juni 1917.

§ 19. De satser som er fastsatt i lov av 21 juli 1916 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m. v. og i lov av 26 april 1918 om forandringer i lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897, kan Kongen forhøie op til 100 pct. Gebyret for behandlingen av høiesterettssaker efter § 19 i lov av 26 april 1918 kan dog forhøies op til 200 kroner.

VI.

Lovbestemmelser som opheves.

Følgende lovbestemmelser opheves:

Lov av 31 mai 1918 om inngåelse og oppløsning av ekteskap § 31, tredje ledd, § 34, tredje ledd og §§ 61—75.

Lov av 29 juli 1918 om tinglysning i Aker sorenskriveri.

Lov av 29 juli 1918 om tvungen avståelse av grunn og bygninger til offentlige kontorlokaler og rettslokaler § 1, annet ledd.

Lov av 9 august 1918 om adgang for kredittforeninger til utstedelse av obligasjoner på ihendehaveren § 4.

Lov av 27 juni 1919 om byretter i Trondhjem og Stavanger.

Lov av 1 august 1919 om den Norske Stats Fiskeribank § 45.

Lov av 27 februar 1920 om forandring i og tillegg til lovgivningen om Høiesterett.

Lov av 27 februar 1920 om innskrenkning i anvendelsen av vidner ved utpantningsforretninger.

Lov av 12 mars 1920 om utnyttelse av rettigheter til beite, fiske, jakt og fangst m. v. i statens almenninger §§ 40, 41 og 42.

Lov av 27 mars 1920 om tvungen avståelse til staten og kommuner av grunn til anlegg for foredling av trevirke til byggematerialer § 2.

Lov av 2 juli 1920 om adgang til å avlegge ed for notarius publicus.

- Lov av 16 juli 1920 om avskaffelse av lesning fra kirke- 17 juli.
bakken avsnitt II og IV. Nr. 6.
- Lov av 28 juli 1921 om Statens Pensjonskasse § 10 nr. 4.
- Lov av 7 juli 1922 om utilbørlig konkurranse §§ 14 og 15.
- Lov av 7 desember 1923 om luftfart § 51, annet ledd.

VII.

Slutningsbestemmelse.

Denne lov trer i kraft den 1 januar 1927 tillike med følgende lover:

1. lov om domstolene av 13 august 1915,
2. lov om rettergangsmåten for tvistemål av 13 august 1915,
3. lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915,
4. lov om skifte- og konkurssaker av 21 juli 1916,
5. lov om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m. v. av 21 juli 1916,
6. lov om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning av 1 juni 1917,
7. lov av 14 desember 1917 om forandringer i lov om rettergangsmåten i straffesaker av 1 juli 1887,
8. lov av 26 april 1918 om forandringer i lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897,
9. lov om utdrag av ankesaker i Høiesterett,
10. lov om offentlige auksjoner og licitasjoner,
11. lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

H. S. Fürst.

Lov om forandringer i lov om ulykkes- 17 juli.
forsikring for sjømenn av 18 august 1911 Nr. 7.
med tilleggslover.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 11 juli 1925 sålydende:

I. Følgende bestemmelser i lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 med tilleggslover skal lyde så:

§ 1. Efter denne lov forsikres bemanningen på norske fartoier, som anvendes i utenriksk eller innenriksk fart, herunder innbefattet fart på innsjøer og elver, forsåvidt vedkom-

- 17 juli. mende fartoier har en bruttodrektighet av 50 registertonn eller
Nr. 7. derover eller fartøiet vesentlig går i passasjerfart.

Ved bemanning skal forstås personer, som av reder eller skibsfører er antatt til tjeneste ombord, uansett om de hører til det egentlige skibsmannskap eller ikke, når de nyter de samme rettigheter som dette; jfr. sjømannslovens § 70.

Til bemanning efter denne lov henregnes også personer, som for egen regning driver restaurant ombord, og det av dem antatte tjenerpersonale samt radiotelegrafister, uansett om de ansettes eller lønnes eller stasjonen eies av vedkommende skibsreder eller ikke. Som deres arbeidsgiver efter denne lov betraktes vedkommende skibsreder.

Videre forsikres efter denne lov arbeidere og tjenestemenn som er engasjert til fangstekspedisjoner i arktiske og antarktiske områder eller til arbeid på faste hvalfangststasjoner utenfor riket. Alle bestemmelser, som i nærværende lov angår fartøier, deres redere og bemanning, gjelder på tilsvarende måte de her nevnte bedrifter og deres innehavere, arbeidere og tjenestemenn.

Enn videre forsikres til sjøvebningen utskrevne mannskaper med befal, som i fredstid avtjener sin verneplikt.

Forsikringen gjelder også fartøiets fører, selv om han eier fartøiet helt eller delvis.

Undtatt fra forsikringen er bemanningen på lektere (avriggede fartøier uten egne fremdriftsmidler).

§ 2. Forsikringen overtas av den ved lov av 23 juli 1894 oprettede Riksforsikringsanstalt med garanti av staten som i nevnte lovs § 2 fastsatt.

De med bestyrelsen forbundne omkostninger og utgiftene til kontroll med de forsikringspliktige bedrifter og deres opgaver til Riksforsikringsanstalten samt med invalider og skadede utres av statskassen. Stortinget bestemmer hvorvidt og i hvilken utstrekning de utgifter som således utres av statskassen skal dekkes av de midler som tilveiebringes i henhold til § 10.

De forsikringen tilhørende midler holdes av Riksforsikringsanstalten adskilt fra dennes øvrige midler. Instruks for bestyrelsen utferdiges av Kongen.

§ 3. Forsikringens formål er skadesløsholdelse efter nedenstående regler i anledning av ulykkestilfelle, som medfører forsikret persons legemsbeskadigelse eller død, samt i anledning av klimatsykdommer og epidemiske sykdommer, (herunder også skjorbuk og beri-beri). For forsikrede personer, som er død under fangstekspedisjoner med overvintring i de arktiske farvann, inntreter retten til erstatning uten hensyn til dødsårsak. Forsikringen omfatter tiden fra begynnelsen til

avslutningen av tjenesteforholdet, herunder innbefattet befordringen fra land til fartøi og fra fartøi til land samt derhos reise til og fra fartøi i inn- og utland, når reisen skjer på rederiets eller statskassens bekostning. 17 juli.
Nr. 7.

Forsikringen skal enn videre omfatte utgiftene ved hjemsendelse på grunn av ulykkestilfelle eller sykdom som ovennevnt, forsåvidt disse utgifter efter sjømannslovens § 28, jfr. § 7, påhviler rederiet eller vilde ha påhvilt dette, såfremt den skadede (syke) efter nevnte lov hadde tilhørt skibsmannskapet.

Rammes en efter denne lov forsikret person av et ulykkestilfelle, som begrunner krav efter lov om ulykkesforsikring for industriarbeidere m. v., bortfaller krav efter nærværende lov. Er en efter nærværende lov forsikret person for det ulykkestilfelle, som rammer ham, tillike forsikret i henhold til gjeldende lov om ulykkesforsikring for fiskere, bortfaller ethvert krav efter sistnevnte lov.

§ 4. I tilfelle av legemsbeskadigelse yder Riksforsikringsanstalten, forsåvidt skaden har medført mén som forårsaker fullstendig tap av erhvervsevnen, en invaliderente som beregnes med 60 pct. av den skadedes arbeidsfortjeneste (fullrente), eller, forsåvidt erhvervsevnen bare delvis er tapt, en tilsvarende brøkdel av fullrenten.

Delvis erhvervsudyktighet medfører dog ingen rett til erstatning, forsåvidt denne ikke vilde nå op til minst 5 pct. av den skadedes arbeidsfortjeneste.

Utgjør invaliderenten, når den endelig er fastsatt (jfr. § 20), under 12 pct. av arbeidsfortjenesten, skal Riksforsikringsanstalten én gang for alle utbetale den med en sum som svarer til 3 års rente.

Oppebærer den tilskadekomne invaliderente i henhold til nogen av lovene om ulykkesforsikring for industriarbeidere m. v. eller for fiskere, blir denne å bringe i fradrag, således at den efter nærværende lov tilkommende rente beregnes av forskjellen mellom den efter den siste skade tilstedeværende erhvervsudyktighet og den, for hvilken rente tidligere er tilkjent.

Renten begynner å løpe, efterat sykebehandlingen er avsluttet. Tilkjennes skadede invaliderente for nogen del av det tidsrum for hvilket han efter sjømannslovens §§ 4 og 32 oppebærer hyre efter avskjedigelsen, skal denne rente utbetales rederen. Er den tilskadekomne forpleiet i utlandet, finner rentens tilkjennelse sted efter hans hjemkomst til Norge og efter her foretatt lægeundersøkelse. Renten begynner i så fall å løpe fra og med den dag den hjemvendte skriftlig har meldt sig til undersøkelse for Riksforsikringsanstalten.

17 juli. Invaliderende som er tilkjent i henhold til lov om ulykkes-
 Nr. 7. forsikring for sjømenn av 18 august 1911 med tilleggslov av
 30 juli 1915, utbetales med et tillegg av 25 pct. til de rente-
 beløp som er beregnet efter de nevnte lover; dog gjelder dette
 bare renter fra og med 30 pct. (50 pct. invaliditet) og derover.
 § 5.

1. Under sykebehandling her i landet yder Riksforsikrings-
 anstalten:

a. I tilfelle av legemsbeskadigelse fra skadens inntreff
 eller fra det i § 4, 6 nevnte tidspunkt: fri sykebehand-
 ling, så lenge sådan er påkrevd, samt sykepenger be-
 regnet efter 60 pct. av den skadedes arbeidsfortjeneste
 fastsatt overensstemmende med lovens § 9 (full skade-
 bot) eller forsåvidt arbeidsevnen kun er delvis tapt
 en tilsvarende brøkdel av full skadebot.

Istedenfor disse ydelser er Riksforsikringsanstal-
 ten berettiget til å skaffe den skadede kur og pleie på
 sykehus og familien understøttelse overensstemmende
 med reglene i § 6.

b. I tilfelle av sådan sykdom som nevnt i § 3, kur og
 pleie på sykehus så lenge sådan er påkrevd og her-
 under understøttelse til familien overensstemmende
 med reglene i § 6.

2. Foregår sykebehandlingen i utlandet, yder Riksforsik-
 ringsanstalten i tilfelle av legemsbeskadigelse eller sådan
 sykdom som nevnt i § 3 kur og pleie på sykehus så lenge
 sådan er påkrevd og herunder understøttelse til familien
 overensstemmende med reglene i § 6.

3. Tilkjennes skadede sykepenger eller familien understøt-
 telse i henhold til punkt 1 og 2 for nogen del av det tids-
 rum for hvilket den skadede (syke) efter sjømannslovens
 §§ 4 og 32 oppebærer hyre efter avskjedigelsen, skal disse
 sykepenger eller understøttelser utbetales rederen.

4. Inngår den skadede (syke) under sykeforsikringen, yder
 vedkommende sykekasse understøttelser overensstem-
 mende med sykeforsikringslovens regler i inntil henholds-
 vis 26 uker og 39 uker efterat skaden (sykdommen) inn-
 traff, jfr. sykeforsikringslovens § 19.

§ 6. Har ulykken medført døden eller er denne inntrådt
 som en direkte og umiddelbar følge av sådan sykdom som
 nevnt i § 3 (altså ikke som følge av eftersykdommer efter så-
 dan sykdom), skal Riksforsikringsanstalten — foruten den
 skadeserstatning, der måtte være ydet efter §§ 4 og 5 — enn
 videre utre: 1) begravelsesomkostninger med inntil kr. 75,00,
 eller, om begravelsen finner sted i utlandet, med inntil kr.

150,00. 2) Fra dødsdagen livrente til avdødes etterlatte, utgjørende: 17 juli. Nr. 7.

a. For gjenlevende enke inntil hennes død eller nytt ekteskap 20 pct. samt for hvert efterlatt barn inntil dets fylte 15de år 15 pct., eller, dersom det har mistet eller senere mister sin mor, 20 pct. av den avdødes arbeidsfortjeneste (jfr. § 9).

Er ekteskapet inngått efter ulykkens (sykdommens) inntreden, har hverken ektefelle eller barn, avlet efter dette tidspunkt, krav på nogen erstatning. Det samme gjelder ektefelle som, da ulykken (sykdommen) inntrådte, levet skilt fra den avdøde uten underhold av denne eller rettskrav på sådant.

Barn av foreldre, som ikke har inngått ekteskap med hinannen, har, når det er avlet før ulykkens (sykdommens) inntreden, samme rett som ektebarn.

Ektefelles og barns livrenter må ikke tilsammen overstige 50 pct. av arbeidsfortjenesten; fremkommer der efter ovenstående beregning et høiere beløp, blir de forskjellige erstatningsberettigedes tilkommende forholdsvis å avkorte, dog således at enken alltid tilkommer 20 pct. av arbeidsfortjenesten.

b. For avdødes slektning eller slektninger i rett opstigende linje, hvis vesentlige forsørger han var, for tiden inntil deres død, eller inntil deres trang ophører, 20 pct. av den avdødes arbeidsfortjeneste. Dette beløp fordeles likelig mellom de berettigede, dog således, at foreldre alltid utelukker besteforeldre.

Hvis avdøde efterlater sig ektefelle eller barn eller begge deler, har dog slektninger i rett opstigende linje i det høieste krav på en erstatning svarende til forskjellen mellom 50 pct. av den avdødes arbeidsfortjeneste og det beløp, som tilkommer ektefelle og barn.

Bortfaller nogen av de berettigede, inntreder de gjenværende i deres sted efter de ovenfor angitte regler.

I tilfelle av nytt ekteskap utbetales til enken det tredobbelte av livrentens årlige beløp som restgodtgjørelse.

For de efter denne lov erstatningsberettigede barn beskikkes en verge, hvis det anses fornødent.

Livrente som er tilkjent i henhold til lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 med tilleggslov av 30 juli 1915 utbetales med et tillegg av 25 pct. til de rentebeløp som er beregnet efter de nevnte lover.

§ 7. Bor den skadede sammen med ektefelle, barn eller andre slektninger, kan innleggelse på sykehus ikke skje uten den skadedes samtykke, medmindre skadens art stiller for-

17 juli. dringer til behandling eller pleie, som efter lægens skjønn
Nr. 7. ikke kan fyldestgjøres i hjemmet. Nekter en skadet å efterkomme en lovlig beslutning om innleggelse på sykehus, eller begår han under opphold på sådant grovt brudd på lægens forskrifter eller viser sådan opførsel, at han før helbredelsen må bortvises fra sykehuset, kan efter omstendighetene rett til invaliderente helt eller delvis frakjennes ham, eller, om sådan rente allerede er tilkjent, denne helt eller delvis inndras. Sådanne erstatning som i § 5, nr. 1 og 2 er bestemt, kan dog ydes hans familie.

§ 8. Utlending tilkommer ingen erstatning efter denne lov. Fra denne bestemmelse kan dog gjøres undtagelse for de land, med hvilke der av Kongen måtte treffes overenskomst om gjensidighet med hensyn til erstatning for sjøfolk eller deres efterlatte. I sådan overenskomst må dog ikke inntas bestemmelser, som utvider erstatningen utover de i denne lov for norske borgere fastsatte grenser.

Også uten gjensidighetsoverenskomst er utlending, i tilfelle av beskadigelse eller sådan sykdom som nevnt i § 3, av Riksforsikringsanstalten berettiget til sykehusbehandling inn- og utland efter denne lov, såfremt og så lenge sådan innleggelse ikke skjer for vedkommende sykekasses regning. Likeså har rederen rett til å få godtgjort utlegg til begravellesomkostninger efter § 6 for utenlandske sjømenn i alle tilfelle, hvor han efter sjømannslovens § 30, jfr. § 7, har måttet betale sjømannens begravelse. Tilhørte den avdøde utlending den i § 1, 3dje ledd, nevnte bemanning utres begravellesomkostningene efter § 6 av Riksforsikringsanstalten, forsåvidt betingelsene for sådan erstatning vilde ha vært til stede, om han hadde vært antatt til tjeneste ombord av skibets reder eller kaptein.

§ 10, første ledd. Midler, som er nødvendige til å dekke erstatningene og de med Riksforsikringsanstaltens bestyrelse av nærværende forsikring forbundne utgifter, tilveiebringes ved en forsikringspremie som utres av vedkommende rederier, dels prosentvis efter den av de forsikrede oppebårne arbeidsfortjeneste beregnet overensstemmende med § 11, og dels efter vedkommende fartøiers registertonasje brutto med et bestemt beløp pr. tonn. Ved fastsettelse av premiesatsene kan tas hensyn til den forskjellige ulykkesrisiko i de forskjellige virksomheter. Til det eiemed kan fartøiene innordnes under forskjellige risikoklasser. For de i § 1, 4de ledd, omhandlede arbeidere og tjenestemenn beregnes premien kun efter arbeidsfortjenesten, idet den til enhver tid gjeldende prosentsats fordobles.

§ 11, annet ledd. Den øvrige bemanning (jfr. § 1, 1ste—

4de ledd) blir av Riksforsikringsanstalten å henføre til de 17 juli lønnsklasser som svarer til deres stilling og avlønning om- Nr. 7.
bord.

§ 13. Premiesatsene fastsettes således, at det samlede beløp av premier danner kapitaldekning av den risiko, som beregnes å påhvile Riksforsikringsanstalten på grunn av dens forpliktelse til å utre erstatning efter nærværende lov og således at de tillike dekker de med Riksforsikringsanstaltens bestyrelse av nærværende forsikring forbundne utgifter, jfr. § 2.

Mulige overskudd inngår i forsikringens reservefond.

§ 18, 3dje og 4de ledd. Efterlates forsikret person i land som lidende av nogen i § 3 nevnt sykdom, har skipsføreren derom å avgi anmeldelse til nærmeste konsul eller tilsynsmann, som i tilfelle av den sykes innleggelse på sykehus eller ved sykdommens dødelige utgang videresender den, ledsaget av erklæring eller dødsattest fra vedkommende læge samt mulige ytterligere opplysninger.

De med erhvervelse av lægeerklæring og dødsattest forbundne utgifter utres av Riksforsikringsanstalten.

§ 20. Så snart i et erstatningstilfelle de fornødne opplysninger er innkommet til Riksforsikringsanstalten, treffer denne uten ophold forføining til utredelse av sådan erstatning, som denne lovs forskrifter finnes å medføre. Kan Riksforsikringsanstaltens avgjørelse på grunn av omstendighetene ikke oppebies, har tilsynsmannen eller konsulen foreløbig å skaffe den fornødne bistand, såfremt vedkommende ikke er sykeforsikret.

Når lægebehandlingen er avsluttet (jfr. dog § 4, 5te ledd) finner fastsettelse av invaliderente sted. Kan på grunn av tilfellelsens beskaffenhet invaliderenten ikke straks endelig bestemmes, fastsettes den foreløbig for bestemte tidsrum, efter hvis utløp revisjon av renten og dennes endelige fastsettelse finner sted.

Den erstatningsberettigede gis ufortøvet skriftlig underretning om Riksforsikringsanstaltens avgjørelse og om de hensyn, der ved samme er kommet i betraktning, og skal kunne forlange sig tilstillet avskrift av de av tilsynsmannen eller konsulen innsendte opplysninger.

§ 23. De i § 5, nr. 1 og 2 nevnte sykepenges og understøttelser betales ukentlig efterskuddsvis. Invaliderenter til de skadede eller livrenter til deres efterlatte utbetales månedlig eller, når Riksforsikringsanstalten finner det hensiktsmessig, kvartalsvis, forskuddsvis, uten refusjonsplikt, om vedkommende i månedens eller kvartalets løp avgår ved døden eller erstatningen av annen grunn ophører.

17 juli. II. Denne lov trer i kraft fra den dag Kongen bestem-
Nr. 7. mer med undtagelse av §§ 2, 10, første ledd og 13 som trer i
kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar
og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

H. S. Fürst.

17 juli. Lov om endringer i lov om sykeforsikring
Nr. 8. av 6 august 1915 med tilleggslover.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 11 juli
1925 sålydende:

I. Følgende bestemmelser i lov om sykeforsikring av 6
august 1915 med tilleggslover av 15 juni 1917, 23 juli 1918,
10 desember 1920 og 16 februar 1923 skal lyde så:

§ 1, nr. 2 a.

2. Undtatt fra forsikringsplikten er:

a. den tjenestemann, hvis samlede årlige inntekt overstiger en grense som Kongen fastsetter. I tilfelle av tvist om, hvorvidt denne grense er overskredet eller ikke, legges siste endelige skatteligning til grunn for avgjørelsen. Forsåvidt der i vedkommendes inntekt er medtatt ektefelles eller barns inntekt, blir denne efter krets-sykekassens skjønn å fradra.

§ 6.

1. I tilfelle av opphør av forsikringsplikten uttrer vedkommende som medlem av kretssykekassen kl. 6 formiddag på den mandag som følger efter den siste uke, for hvilken pliktig premie skulde betales (jfr. § 31, 4), medmindre forsikringen fortsettes som frivillig.

2. Forsåvidt medlemmet på det ovennevnte tidspunkt er syk eller avtjener sin verneplikt, forblir han stående som medlem uten premie, så lenge sykepenger (barselpenger) kan oppbæres eller verneplikten avtjenes (jfr. § 33 a).

3. Opphører forsikringsplikten på grunn av svangerskap i løpet av de siste 13 uker før nedkomtsen, forblir vedkommende stående som medlem uten premie inntil utløpet av den tid, for hvilken sykepenger (barselpenger) kan oppbæres.

4. Hvis et pliktig medlem av en kretssykekasse ved ham utilregnelige omstendigheter blir arbeidsløs, vedblir han dog å være medlem av kassen uten premie, såfremt han umid-

delbart forut har vært medlem av nogen kretssykekassee 17 juli.
uavbrutt minst 1/2 år. Nr. 8.

Sykdom, som inntreer, efterat arbeidsløshet som foran nevnt har vart utover 14 dager berettiger dog ikke til annen understøttelse enn lægehjelp (§ 16, 1, A, a og B, 1ste punktum). Retten til lægehjelp bortfaller for sykdommer, som inntreer efter ytterligere 14 dagers forløp.

Straks vedkommende igjen kommer i arbeide eller tjenesteforhold, som medfører forsikringsplikt, har han å betale premie fra og med den uke, da han gjenoptok arbeidet. Medlemsforholdet ophører, hvis dette ikke skjer innen 8 uker efter arbeids- eller tjenesteforholdets ophør.

§ 10, nr. 1 a og c.

1. Enhver person, som har fylt 15 år, og ikke inngår under undtagelsesbestemmelsene i § 1, 2 b—d, har rett til å bli forsikret efter denne lov som frivillig medlem av kretssykekassee på sitt hjemsted på følgende vilkår:

a. Hans samlede årlige inntekt, sammenlagt med hans ektefelles, må ikke overstige en grense som Kongen fastsetter. I tilfelle av tvist om grensen er overskredet eller ikke, legges siste endelige skatteligning til grunn for avgjørelsen.

c. Han og hans bipersoner får ikke understøttelse i henhold til denne lov for sykdom, som inntreffer i de 4 første uker efter inntredelsen i kretssykekassee og er heller ikke berettiget til å nyte godt av den lægehjelp for medfødte misdannelser som omhandles i § 16, nr. 1 B, før 6 måneder efter inntredelsen i kretssykekassee.

§ 14, nr. 1 og 2.

1. Enhver person, som, pliktig eller frivillig, er medlem av en kretssykekassee, blir av kassen i henhold til foreliggende opgaver og opplysninger å henføre til den inntektsklasse, hvorunder hans årlige arbeidsinntekt faller, efter nedenstående tabell, samt til den risikoklasse (§ 31, 3), hvortil han hører:

Inntektsklasse	Årlig arbeidsinntekt	
	over kr.	til og med kr.
0	—	100,00
1	100,00	600,00
2	600,00	900,00
3	900,00	1 200,00
4	1 200,00	1 600,00
5	1 600,00	2 000,00
6	2 000,00	—

2. Til 0te klasse blir også å henregne alle personer som går inn under lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar

17 juli.
Nr. 8.

1918, dersom de har sin hovedstilling i det offentlige tjeneste og for hvem loven er satt i kraft. Det samme gjelder lærere og lærerinner, som tilhører en vikarkasse eller som er sikret fri vikar etter lov om høiere almenskoler.

§ 15. Sykepengen (§§ 16 og 18) blir å beregne i forhold til den midlere daglige arbeidsinntekt, der regnes å utgjøre:

for 0te inntektsklasse kr. 0

» 1ste — » 1,50

» 2den — » 2,50

» 3dje — » 3,50

» 4de — » 4,66

» 5te — » 6,00

» 6te — » 6,66

§ 16.

1. Kretssykekassene skal yde følgende understøttelser:

A. For et medlems egen person:

a. Godtgjørelse for læge-, tannlæge- og jordmorhjelp efter tariffen (med instrukser) som fastsettes av Kongen. Forandringer i eller tillegg til disse tariffen, for alle eller enkelte kasser gjøres gjeldende fra den tid Kongen bestemmer. Videre ydes — ved første gangs anskaffelse — sådanne hjelpe-midler som briller, brokkinde og lignende, og hvor kirurgisk behandling utkreves, forbindelsessaker og de for sådan behandling nødvendige lægemidler efter lægens anordning.

Som tannlægehjelp regnes kun tannuttrekning forsåvidt den ikke skjer av hensyn til innsetning av kunstige tenner.

b. Skyldes sykdommen en beskadigelse ved bedrifts-ulykke, som ifølge loven om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. berettiger til skadebot, skal kretssykekassen tillike yde de lægemidler, som lægen finner fornødne til skadens behandling (jfr. § 20).

c. Forsåvidt sykdommen medfører arbeidsudyktig-het, en pengehjelp (sykepenge) av 60 pct. av den midlere arbeidsinntekt i vedkommende inntekts-klasse (§§ 14—15), altså pr. dag:

0te klasse kr. 0

1ste — » 0,90

2den — » 1,50

3dje — » 2,10

4de — » 2,80

5te — » 3,60

6te — » 4,00

Dog skal sykepengene, sammen med betaling, som vedkommende måtte oppebære for arbeide under sykdommen, eller sammen med sykepenger fra mulig privat sykeforsikring, ikke utgjøre mer enn 90 pct. av hans virkelige arbeidsinntekt ved sykdommens begynnelse. Herunder kommer ikke i betraktning sådanne tilfelle, hvor en forsikret uten ydelse av arbeide har rett til full lønn under sykdom (jfr. § 24, 3).

Forsåvidt arbeidsudyktigheten er halv eller mindre, kan kretssykekassen nedsette sykepengene til halvdelen. Nærmere regler herom gis i statuttene.

- d. Ved kvinnelig medlems nedkomst foruten godtgjørelse for jordmorhjelp som nevnt i litra a, skyssutgifter heri ikke innbefattet, sykepenger (barselpenger) i 6 uker, regnet fra og med nedkomstdagen, samt de siste 2 uker før denne. Barselpengene utgjør det samme som sykepenger etter litra c, dog skal de for medlemmer av 0te klasse være kr. 30,00. Disse ydelser er betinget av, at hun i de 10 siste måneder før nedkomsten har vært medlem av en kretssykekasse. Kortere avbrytelser i de 10 måneder kommer ikke i betraktning. Herom skal i statuttene inntas nærmere bestemmelse.

Inntreffer sykdom, ydes istedenfor barselpenger de samme understøttelser som under andre sykdomstilfelle, dog ikke mindre enn de i foregående ledd fastsatte ydelser.

- e. Bidrag til begravellesomkostninger kr. 75,00 dog ikke for personer, for hvem Riksforsikringsanstalten etter gjeldende lovgivning plikter å yde begravelleshjelp. Riksforsikringsanstalten kan forlange, at kretssykekassen i dette tilfelle utbetaler begravelleshjelpen mot refusjon.

B. For et medlems ektefelle (hustru eller mann) og for barn og pleiebarn under 15 år, som forsørgeres av medlemmet, hvilke i nærværende lov benevnes bipersoner, godtgjørelse for læge- og tannlægehjelp m. v., som nevnt i litra A, a, dog ikke sådanne hjelpemidler som briller, brokkinde og lignende. For medlems ektefelle ydes bidrag til begravellesomkostninger med kr. 75,00 og for barn og pleiebarn med kr. 50,00.

Til hustru, som ikke selv er medlem, ydes derhos ved nedkomst godtgjørelse for jordmorhjelp som nevnt i litra A, a, skyssutgifter heri ikke innbefattet,

17 juli.
Nr. 8.

samt i barselpenger kr. 30,00 pr. fødsel. Disse ydelser er betinget av, at hennes ektefelle før nedkomsten har vært medlem av en kretssykekaske i sådan tid som for kvinnelig medlem i litra A, d bestemt.

For barn og pleiebarn under 7 år, som forsørges av medlemmet, kan der ydes lægehjelp for medfødte misdannelser, (klumpfot, hofteleddsluksasjon, hare-skår, åpen gane o. lign.), hvis helbredelse på et tidlig tidspunkt har vesentlig betydning for barnets senere liv. Behandlingen overtas av den kretssykekaske, hvori barnets forsørger ved behandlingens begynnelse står og ydes uansett begrensningen i § 17, 1.

2. Kretssykekassen utrer skyssgodtgjørelse for reiser, som foretas for å yde lægehjelp som kassen betaler godtgjørelse for. De nærmere regler om skyssgodtgjørelsen — derunder om fordeling av skyssutgiftene på flere forretninger, offentlige eller private — gis av Kongen i de instruksjer som blir fastsatt efter denne paragrafs 1, A, a.

I en kretssykekassens statutter kan inntas bestemmelse om at skyssgodtgjørelse til jordmor skal inngå under jordmorhjelp.

§ 17.

1. Sykdommer, inntrådt i tidsrum, hvori vedkommende ikke har vært sykeforsikret i nogen kretssykekaske, berettiger ikke til nogen undertøttelse efter nærværende lov.

Anfall, som inntreffer et år eller mer efter opholdet av et foregående anfall av samme sykdom, blir å anse som ny sykdom.

2. Hvor et medlem går over fra en kretssykekaske til en annen, har vedkommende samme krav på ydelse, som om han var blitt stående som medlem den hele tid i samme kaske. Understøttelsen for nye anfall påhviler den nye kretssykekaske.

3. Kretssykekassenes forpliktelser til å yde de i § 16, 1 A, a, jfr. B, omhandlede understøttelser, omfatter ikke de tilfelle, i hvilke behandling eller forpleining for offentlig regning finner sted i henhold til lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 eller lov angående sinnssykes behandling og forpleining av 27 juni 1891 eller lov angående særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 eller sjømannsloven. Når der i sådant tilfelle ydes et medlem forpleining for offentlig regning, finner reglene i § 18, 3 tilsvarende anvendelse med hensyn til sykekassens plikt til å yde sykepenger. Det offentliges utlegg til sådan behandling og forpleining kan ikke kreves erstattet av medlemmet, forsåvidt angår det tidsrum,

i hvilket behandlingen og forpleiningen vilde ha påligget sykekassen, om sykdommen hadde vedkommet denne. 17 juli. Nr. 8.

I de tilfelle, hvor det påligger det offentlige å overta utgiftene, skal disse overtas fra sykdommens begynnelse.

4. I kommuner med kommunale læger, tannlæger eller jordmødre, som har å yde fri lægehjelp tannlægehjelp eller jordmorhjelp til kommunens innvånere, bortfaller lægehjelp, tannlægehjelp eller jordmorhjelp efter § 16, 1 A og B fra den tid, Riksforsikringsanstalten efter forslag fra kassens styre bestemmer.

§ 18, nr. 1.

1. Istedenfor de i § 16, 1, litr. A, a—c, fastsatte ydelser kan der ydes den forsikrede fri kur og pleie på sykehus, hvorunder innbefattet kuranstalter. I tilfelle av ulykke, som går inn under nogen av ulykkesforsikringslovene for industriarbeidere m. v. eller sjømenn kan Riksforsikringsanstalten forlange, at innleggelse på sykehus skal skje. Også istedenfor de under litr. B. nevnte ydelser kan en kretssykekasse yde fri kur og pleie på sykehus, såfremt den finner at dette kan skje uten vesentlig øket utgift for kassen, eller såfremt behandling i hjemmet ikke forsvarligen kan skje.

— Likeledes kan der ydes kvinnelig medlem eller medlems hustru fri behandling og ophold i fødselshjem istedenfor de i litr. A, d og B fastsatte ydelser i anledning av nedkomst.

§ 19.

1. Sykepenger (§ 16, 1, A, c) beregnes og utbetales for alle ukedager, undtagen søndag, så lenge arbeidsudyktigheten varer, dog ikke for de 3 første dager, søndag iberegnet, efter arbeidsudyktighetens inntreden, og ikke lenger for hvert enkelt sykdomstilfelle enn til utløpet av den 26de uke, men 39 uker efter lægens nærmere erklæring når det gjelder tuberkuløse sykdommer eller kræftsykdommer, regnet fra og med den første dag for hvilken sykepenger er oppebåret, eller fra og med den første dag av sykehusopholdet, om sykepenger ikke er oppebåret før innleggelsen.

2. Såfremt et medlem allerede har oppebåret sykepenger for et sykdomstilfelle og siden får et eller flere anfall av samme sykdom, regnes disse som en fortsettelse av det første, medmindre 3dje eller 4de ledd kommer til anvendelse. Sykepenger ydes i inntil 39 uker tilsammen for det første og de senere anfall, dog ikke over 26 uker (eller 39 uker, jfr. 1ste ledd) i noget enkelt år, regnet fra begynnelsen av den første understøttelse efter 1ste ledd,

17 juli. eller for noget enkelt anfall, forsåvidt vedkommende på
 Nr. 8. angjeldende tidspunkt er medlem av nogen kretssyke-
 kasse.

Er betalingen av sykepenger avbrutt, begynner i intet tilfelle nye sykepenger å løpe før et nytt anfall inntreffer. Om sykepenger oppbæres under medlemsskap i en og samme kretssykekasse eller flere, er likegyldig (jfr. § 17, 2).

3. Anfall, som inntreffer et år eller mere efter ophøret av et foregående anfall av samme sykdom, og forinnen der for denne er ydet sykepenger for tilsammen 39 uker, blir å anse som ny sykdom.

4. Har et medlem i henhold til 1ste eller 2net ledd av denne paragraf for samme sykdom nydt sykepenger for tilsammen 39 uker, kan han ikke senere få understøttelse for samme sykdom, før der efter siste understøttelse er hengått 2 år, regnet fra ophøret av siste anfall, og han i hele denne tid har vært fri for vedkommende sykdom.

5. Kur og pleie på sykehus eller fødselshjem (§ 18, 1) betales for alle ukedager fra og med innleggelsesdagen. For øvrig regnes kur og pleie på sykehus (fødselshjem) med hensyn til ydelsens varighet like med ydelse av sykepenger således at sykehusdager — søndager undtatt — telles med som sykepengedager. Sykepenger til familien (§ 18, 3) betales for alle ukedager undtagen søndag fra og med første sykehusdag.

Bipersoner tilstås kur og pleie på sykehus i inntil 26 uker, medlems hustru og kvinnelige medlem av 0te klasse kur og pleie på fødselshjem i inntil 15 dager. Bipersoners forsørger må dog i denne tid stå som medlem av en kretssykekasse.

6. Retten til lægehjelp under sykdom for medlem og bipersoner (jfr. § 16, 1, A og B) inntreder ved medlemsskapets begynnelse og avbrytes ved dets ophør (jfr. §§ 6 og 12), dog med den begrensning som følger av § 17, 1.

§ 21. 1. Godtgjørelse for lægebehandling utbetales kun efter spesifisert regning fra lægen eller tannlægen, sykepenger eller barselpenger kun efter erklæring fra læge eller jordmor. Sådanne regninger og erklæringer må inneholde angivelse av sykdomsdiagnosen samt for øvrig være opstilt på formularer som er godkjent av Riksforsikringsanstalten. De nærmere regler herom, derunder om i særlige tilfelle å lempe på kravene efter dette ledd, samt om kontrollen med de syke gis i statuttene.

2. Læge, tannlæge og jordmor som har behandlet eller undersøkt medlem av kretssykekasse, er pliktig til, når med-

lemmet forlanger det, uten særskilt godtgjørelse å gi sådan regning og erklæring som nevnt i 1ste ledd. 17 juli.
Nr. 8.

§ 22, nr. 3.

3. De i § 16, 1, A, d og B, annet ledd omhandlede barselpenger blir i tilfelle (jfr. § 18, 1, siste ledd) som regel å utbetale til barselkvinnen personlig. Dog kan kretssykekassen beslutte, at pengene i fornødent fall helt eller delvis skal utbetales til nogen annen for å anvendes til beste for barselkvinnen og barnet. Barselpengenes utbetaling skjer med samlet beløp eller porsjonsvis efter kretssykekassens nærmere bestemmelse. Hvis barselkvinnen dør, forinnan den tid er forløpet, som svarer til de henne utbetalte barselpenger, blir dog intet å tilbakebetale.

§ 25, nr. 1.

1. Dersom den forsikrede pådrar sig sykdom under utøvelse av sine militære plikter bortfaller hans rett til understøttelse efter nærværende lov idet utgiftene i dette tilfelle påhviler militærvesenet. Overtar en kretssykekasse disse utgifter efter nærmere innhentet opplysning eller rekvisisjon fra vedkommende militære myndighet, har statskassen å tilbakebetale kretssykekassen det således utlagte beløp.

Rammes vedkommende efter endt forpleining for militærvesenets regning av nytt anfall av samme sykdom, utres understøttelse i den utstrekning, som § 19 hjemler, av den kretssykekasse, hvori vedkommende står som medlem ved anfallets inntreden.

§ 26, nr. 5.

5. Forsikret person plikter å gi kretssykekassen så vel som lægen fornødne opplysninger om sin virkelige arbeidsinntekt ved begynnelsen av den sykdom, hvorfor sykepenger oppebæres, om sin arbeidsinntekt under sykdommen samt om understøttelse fra mulig privat forsikring (§ 16, 1, A, c). Undlater han dette, eller gir han uriktige meddelelser, mister han retten til sykepenger av kretssykekassen.

§ 29, nr. 5.

5. Når et medlem eller en biperson dør, har den eller de, som har krav på begravelseshjelp, snarest mulig og senest innen en måned å melde dødsfallet for kretssykekassen (jfr. § 27). Undlates dette, kan kretssykekassen nekte begravelseshjelp.

§ 31, nr. 5.

5. Den premie, som efter gjeldende tariff er beregnet for en forsikret, blir å betale:

a. For pliktig medlem: Med 6/10 av medlemmet selv,

17 juli.
Nr. 8.

1/10 av hans arbeidsgiver, 1/10 av kommunen og 2/10 av staten.

b. For frivillig medlem: Med 7/10 av medlemmet selv, 1/10 av kommunen og 2/10 av staten.

Overstiger den for en kasse gjeldende tariff normal-tariffen med mer enn 50 pct., blir den overskytende del av premien helt å betale av medlemmene selv uten tilskudd fra arbeidsgivere, kommune eller stat.

Departementet kan dog bestemme, at også det over-skytende skal bæres av medlem, arbeidsgiver, kommune og stat på vanlig måte.

Inngår pliktig eller frivillig medlem under et ved berg-verk, fabrikk eller bruk bestående særskilt fattigvesen, utrer vedkommende bedrift den andel av premien, som ellers skulde påhvilt vedkommende kommune.

§ 33, nr. 2 og 3.

2. Halv premiefritagelse inntre for fastlønte militærper-soner for tidsrum, hvori de utfører militære plikter og derfor efter § 25 i tilfelle av sykdom tilkommer under-støttelse for militærvesenets regning.

3. For de i § 14, 2 omhandlede personer, som henføres til 0te klasse, gjelder ingen premiefritagelse.

§ 35, nr. 2.

2. Av den samlede kretssykekassene for året tilkommende premieandel blir en del å holde tilbake og legge til et reguleringsfond for sykeforsikringen. Kongen fastsetter, efter at uttalelse er innhentet fra Riksforsikringsanstalten, for et år om gangen, hvor stor brøkdel der av premiean-delen skal legges til reguleringsfondet; dog må den aldri settes over 1/10.

Såfremt reguleringsfondet utgjør minst 1/5 av de ut-gifter for sist forløpne år, hvortil kretssykekassene får bidrag av staten, kan Kongen bestemme, at den i forrige ledd omhandlede brøkdel helt eller delvis skal anvendes til fradrag i statens tilskudd til sykeforsikringen, jfr. § 31, 5.

§ 37, nr. 3.

3. Så lenge reguleringsfondets midler — med fradrag av utlån efter § 36, 3 — utgjør minst 5 millioner kroner, kan den overskytende del avgis til å brukes som under punkt 2 nevnt, og i det forhold som hver enkelt kasses medlemsantall stod i til summen av landets kassemedlem-mer i siste kalenderår. De beløp, som således avgis, kan for flere kasser i fellesskap slås sammen og brukes til felles formål.

§ 38. Kretssykekassens midler skal holdes fullstendig

adskilt fra alle andre midler, som forretningsføreren måtte ha under hender. 17 juli.
Nr. 8.

§ 41, nr. 4.

4. Utgiftene ved Riksforsikringsanstaltens administrasjon, forsåvidt denne lov angår, bæres av statskassen. Stortinget bestemmer hvorvidt og i hvilken utstrekning de utgifter som således utres av statskassen skal dekkes av det i § 35, 2 omhandlede reguleringsfond.

§ 49, nr. 2, 3, 4, 5, 6 og 7.

2. Det påhviler styret:

a. Å utarbeide forslag til statutter for sykekassen og mulige senere endringer.

b. Å innsende regnskap til kommunestyret til decisjon.

c. Å avgi forslag til lønn for formannen, forretningsføreren og de øvrige faste tjenestemenn — for de siste efterat forretningsføreren er hørt.

d. Å bevilge kassens kontorutgifter.

3. Styret kan med Riksforsikringsanstaltens samtykke slutte kontrakt med læger, tannlæger og jordmødre på grunnlag av de i henhold til § 16, 1, A, a, fastsatte tariffer.

Kontraktene med lægene, tannlægene og jordmødrene kan likeledes med Riksforsikringsanstaltens samtykke inneholde, at disse ansettes på fast årlig lønn eller mot betaling av et fast årlig beløp pr. medlem.

4. For øvrig har styret overensstemmende med nærværende lov og kassens statutter ledelsen av kassens anliggender, deriblandt også forvaltningen av dens midler og representerer gjennom sin formann kretssykekassen i alle rettslige avgjørelser.

5. Ved stemmegivning i styret gjør i tilfelle av stemmelikhet formannens stemme utslaget.

6. Nærmere regler for styrets forretningsorden, beslutningsdyktighet og forfall fastsettes i statuttene.

7. Forretningsføreren deltar — dog uten stemme — i styremøter og generalforsamlinger, medmindre i det enkelte tilfelle anderledes bestemmes.

§ 53, nr. 2.

2. Kommunens ordfører, viceordfører eller nogen av styrets medlemmer eller nogen av kassens læger, tannlæger og jordmødre (jfr. § 49 nr. 3) kan ikke være lønt tjenestemann i kretssykekassen.

§ 59, nr. 3.

3. § 17, 4 får tilsvarende anvendelse for godkjente sykekasser, likeså § 16, 1 A a, 1ste og 2net punktum (jfr. § 21), når Riksforsikringsanstalten efter søknad så bestemmer: § 69, nr. 1.

- 17 juli. 1. Enhver tjenestemann, som i medfør av denne lov har an-
Nr. 8. ledning til å bli bekjent med nogens private forhold eller med en virksomhets eller en bedrifts innretninger eller forretningsforhold, er forpliktet til å hemmeligholde, hvad han derom har erfart, og tjenestemannen skal avholde sig fra efterligning av de av vedkommende driftsherre hemmeligholdte innretninger og fremgangsmåter.

§ 74. Med bøter straffes:

1. den som undlater til tid, som i denne lov fastsatt, å avgir de i loven påbudte anmeldelser eller opgaver eller opplysninger (§ 9), eller som avgir uriktige opgaver over sine undergivnes lønnings- eller arbeidsforhold, deres inntreden i eller uttreden av tjenesten, eller om tiden for et arbeides påbegynnelse, forsåvidt forholdet ikke efter sin beskaffenhet inngår under strengere straffebud. Offentlig påtale finner ikke sted uten efter begjæring av vedkommende kretssykekassee eller Riksforsikringsanstalten;
2. den som uten lovlig forfall uteblir fra møter i sykekassens styre. Offentlig påtale finner ikke sted uten efter begjæring av styret eller Riksforsikringsanstalten;
3. den læge, tannlæge eller jordmor som ikke efterkommer plikten til å gi sådan regning eller erklæring som § 21, nr. 2 nevner. Offentlig påtale finner ikke sted uten efter begjæring av vedkommende sykekassemédlem, sykekassen eller Riksforsikringsanstalten.

II. Denne lov trer helt eller delvis i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

H. S. Fürst.

- 17 juli. **Kongelig resolusjon.** I forbindelse med sanksjon av
foranstående lov av 17 juli 1925 nr. 8 er det bestemt, at
lovbeslutningens § 35, nr. 2, § 37, nr. 3 og § 41, nr. 4 settes
i kraft straks.

- 17 juli. **Lov om forandringer i lov om ulykkesforsik-**
Nr. 9. **ring for industriarbeidere m. v. av 13 august**
1915 med tilleggslov.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:
att Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 11
juli 1925 sålydende:

I.

17 juli.
Nr. 9.

Følgende bestemmelser i lov om ulykkesforsikring for industriarbeidere m. v. av 13 august 1915 med tilleggslov skal lyde så:

§ 1. Alle arbeidere og betjenter, som er sysselsatt ved efternevnte bedrifter, skal være forsikret efter denne lovs bestemmelser mot følgene av ulykker, som måtte tilstøte dem i bedriften:

1. Fabrikkdirift, og de håndverks- og andre virksomheter, som drives fabrikkmessig, eller ved hvilke der anvendes mekanisk drivkraft eller benyttes kjeler med damptrykk;
 2. bergverksdrift med derunder hørende virksomheter, drift av stenbrudd, kalkbrudd, stenhuggeri o. l.;
 3. isbedrift;
 4. virksomheter, hvor eksploderende eller lett antendelige stoffer fremstilles eller fagmessig anvendes;
 5. bygning, utstyr og istandsettelse av hus, fartoier, jernbaner, taubaner, veier, broer, havner, kaier, dokker, demninger, kanaler, sluser o. l., kloakk-, gass- og vannledningsarbeider samt arbeid med opsetning, istandsettelse eller nedtagning av elektriske ledninger og lynavledere;
 6. skogsarbeid, omfattende hugging og kjøring av tømmer, ved og annet trevirke med dertil hørende arbeid, samt velte- og lensearbeid, fløtning og derunder hørende virksomhet, betjening av demninger, kanaler og sluser, jernbane-, taubane- og sporveidsdrift;
 7. innlasting og oppløsning av varer, forsåvidt den ikke utføres ved skibsmannskap, og forsåvidt vedkommende fartoi har en bruttodrektighet av 50 registertonn eller derover, arbeid på tomter og hugstplasser samt ved pakkhus, lagere og sjøboder, herunder innbefattet det i eller ved disse foregående arbeid med tilberedning, foredling, pakking m. v. av fisk o. l. Like med pakkhus eller sjøbod stilles med hensyn til det sistnevnte arbeid fartoi beliggende i havn, hvor bedriftens innehaver har pakkhus eller sjøbod.
- Sådan arbeid inngår også i øvrig under forsikringen, når det foregår på eller ved fartoi av ovennevnte størrelse, og utføres av personer, som ikke tilhører det egentlige skibsmannskap og ikke er antatt av skibsfører eller rederiet til å medfølge fartøiet under fart til tjeneste ombord med avlønning av rederiet;
8. dykker- og dermed forbundne bjergningsarbeider;
 9. skorstensfeiling, redning og slukning i ildebrandstilfelle og renovasjon av bygninger;

- 17 juli: 10. transport av varer og gods, som enten drives som selv-
 Nr. 9. stendig næring av sådant omfang, at der anvendes minst
 2 hester eller automobil eller drives i forbindelse med
 nogen av de foran i punkt 1—9 opregnede virksomheter,
 dog kun forsåvidt transporten foregår med egne eller
 leiede transportmidler;
 11. transportbedrift med lektere (fartøier uten egne frem-
 driftsmidler) på 50 brutto registertonn eller derover;
 12. luftfart for privat regning med tilhørende stasjonsbetje-
 ning.

Forsikringen, som gjelder, uansett om sysselsettelsen
 varer kort eller lenge, er betinget av, at arbeidet enten

- a. utføres for en næringsdrivende, hvis bedrift omfatter
 sådan syssel, eller for en forening, hvis formål, uten at
 foreningen er næringsdrivende i faget, omfatter utøvelse
 av nogen av de ovenfor opregnede virksomheter, dog
 kun forsåvidt den arbeidslønn, som utbetales av den
 næringsdrivende eller foreningen for ovennevnte arbeider,
 skjønnes å ville utgjøre minst kr. 50,00 pr. år, eller
- b. foregår for statens eller en kommunes regning, eller
- c. skjønnes å ville medføre en samlet arbeidslønn av minst
 kr. 500,00 eller, hvis der til arbeidet anvendes meka-
 nisk drivkraft eller kjeler med damptrykk, en arbeids-
 lønn av minst kr. 50,00 pr. år.

Den som driver en virksomhet eller utfører arbeid
 som foran under punkt 1—12 omhandlet, skal anses som
 arbeidsgiver for alle derved beskjeftigede arbeidere eller be-
 tjenter, uansett om disse er antatt av nogen til hvem arbeids-
 giveren har bortsatt arbeidet eller nogen del derav, medmin-
 dre vedkommende medlemmann er eller blir godkjent av
 Riksforsikringsanstalten. Ved sådan godkjenning henses til
 medlemmannens økonomiske og sociale stilling så vel som til
 hans risiko for kontraktens økonomiske utbytte. Medlemmann
 som personlig deltar i arbeidets utførelse, blir i regelen ikke
 å anse som arbeidsgiver. Den som har bortsatt arbeidet, er
 solidarisk ansvarlig med den godkjente medlemmann for at
 premien blir innbetalt.

Utføres et arbeid underrett for flere forsikringspliktige
 arbeidsgivere, uten at utførelsen på samtliges vegne besør-
 ges av nogen person, firma, forening eller lignende, således at
 forsikringsplikten er gått over på denne har arbeidsgiverne
 å velge en representant, hvem forsikringsplikten påhviler.
 Undlater arbeidsgiverne å velge, eller oppfyller den valgte
 representant ikke sine heromhandlede forpliktelser, blir ar-
 beidsgiverne solidarisk ansvarlig for disse.

Ved fartøiers lastning og lossing påhviler forsikringsplik-

ten rederiene for det arbeid, som efter lov om sjøfarten av 17 juli. 20 juli 1893 § 116 og § 136 skal utføres av skibet. Som Nr. 9. redere anses også eiere av lektere (fartøier uten egne fremdriftsmidler) på 50 brutto registertonn eller derover. Ved fartøier i fast rute påhviler forsikringsplikten skibets ekspeditor for alt arbeid med varenes transport mellem skibssiden og ekspedisjonens pakkhus eller lager samt ved stuvning eller flytning på kai. Ved andre fartøier påhviler forsikringsplikten for transport fra og til skibssiden eller ved stuvning og flytning på kai varemottageren eller vareavsenderen. Forpliktelsen påhviler ovennevnte, uansett om arbeidets utførelse er bortsatt til andre.

Twist om, hvorvidt et anlegg eller en virksomhet går inn under loven, samt om, hvem der er å anse som forsikringspliktig arbeidsgiver, og om, hvem der som forsikret omfattes av forsikringen, forelegges for den i § 19 omhandlede kommisjon til prøvelse.

Forsåvidt nogen under loven inngående virksomhet på grunn av særlige forhold ikke antas å medføre fare for ulykker for de ved samme beskjeftigede, kan den av Kongen fritas for forsikringsplikten. Sådanne fritagelser kan efter innhentet uttalelse av fabrikkinspektøren meddeles av Riksforsikringsanstalten for virksomheter, hvor der som drivkraft bare anvendes motorer på høist 1 hestekraft eller kjeler med høist $\frac{1}{2}$ atmosfæres damptrykk, når virksomheten ikke av annen grunn er forsikringspliktig.

Forsikring efter denne lov bortfaller for arbeidere i statens eller i Norsk Hovedjernbanes eller en kommunes tjeneste, når der uten utgift for dem er tilsikret dem og deres familie sådan erstatning i ulykkestilfelle, som av Kongen finnes å svare til den ved nærværende lov foreskrevne.

§ 2. Til overtagelse av den i § 1 påbudte forsikring opprettes en av staten garantert offentlig forsikringsinnretning for det hele land (Riksforsikringsanstalten).

Riksforsikringsanstaltens bestyrelse anordnes av Kongen. De med bestyrelsen forbundne omkostninger utres av statskassen. Stortinget bestemmer hvorvidt og i hvilken utstrekning de utgifter som således utres av statskassen skal dekkes av de midler som tilveiebringes i henhold til § 11.

§ 4. I tilfelle av legemsbeskadigelse yder Riksforsikringsanstalten under den ved skaden voldte sykdom — efter forløpet av 10 dager efter ulykken — fri sykebehandling, så lenge sådan er påkrevd, samt sykepenger som beregnes med 60 pct. av den skadedes arbeidsfortjeneste (full skadebot) eller, forsåvidt arbeidsevnen bare delvis er tapt, en tilsvarende brøkdel av full skadebot.

17 juli. Forsåvidt skaden efter sykebehandlingens avslutning
Nr. 9. har medført mén som forårsaker fullstendig tap av erhvervs-
evnen, betaler Riksforsikringsanstalten en invaliderente som
beregnes med 60 pct. av den skadedes arbeidsfortjeneste
(fullrente), eller, forsåvidt erhvervsevnen bare delvis er
tapt, en tilsvarende brøkdel av fullrenten. Delvis erhvervs-
udyktighet medfører dog ingen rett til erstatning, forsåvidt
denne ikke vilde nå op til minst 5 pct. av den skadedes
arbeidsfortjeneste.

Skadebot og invaliderente betales for alle ukedager und-
tagen søndager.

Utgjør invaliderenten, når den endelig er fastsatt (jfr.
§ 18), under 12 pct. av arbeidsfortjenesten, skal Riksforsik-
ringsanstalten én gang for alle utbetale den med en sum som
svarer til 3 års rente.

Oppebærer den skadede tidligere invaliderente efter
nærværende lov eller efter nogen av lovene om ulykkesfor-
sikring for sjømenn eller fiskere, blir renten å bringe i fra-
drag, slik at den rente som tilkommer ham efter siste ska-
detilfelle, beregnes av forskjellen mellom den erhvervsudyk-
tighet, som er til stede efter siste skade, og den som han
tidligere er tilkjent rente for.

Invaliderente, som er tilkjent i henhold til lov om
ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli
1894 (med tilleggslover) samt lov om ulykkesforsikring for
industriarbeidere m. v. av 13 august 1915, utbetales med et
tillegg av 25 pct. til de rentebeløp som er beregnet efter de
nevnte lover; dog gjelder dette bare renter fra og med 30
pct. (50 pct. invaliditet) eller derover.

§ 5. Har ulykken medført døden, skal Riksforsikrings-
anstalten foruten den skadeserstatning, som måtte være ydet
efter § 4, enn videre utre:

1. Godtgjørelse for begravellesomkostninger med kr. 75,00.
2. En livrente fra dødsdagen av til den forulykkedes efter-
latte, utgjørende:

a. For gjenlevende enke, inntil hennes død eller inntil
nytt ekteskap, og for gjenlevende erhvervsudyktig
enkemann, så lenge erhvervsudyktigheten varer, 20 pct.
samt for hvert efterlatte ektebarn inntil dets fylte
15de år 15 pct., eller, dersom det har mistet eller
senere mister også den annen av foreldrene, 20 pct.
av den forulykkedes arbeidsfortjeneste. Er begge
foreldrene omkommet og har vært forsikret, erholder
efterlatte ektebarn 15 pct. efter hver av dem.

Er ekteskapet inngått efter ulykken, har hverken
ektefelle eller barn, avlet senere enn denne, krav

på nogen rente. Det samme gjelder ektefelle, som, da ulykken fant sted, levet skilt fra den forulykkede uten underhold av denne eller rettskrav på sådant. 17 juli. Nr. 9.

Barn av foreldre, som ikke har inngått ekteskap med hinannen, har, når det er avlet før ulykken, samme rett som ektebarn.

Ektefelles og barns livrente må ikke tilsammen overstige 50 pct. av arbeidsfortjenesten; fremkommer der efter ovenstående beregning et høiere beløp, blir de forskjellige erstatningsberettigedes tilkommende forholdsvis å avkorte, dog således, at ektefellen alltid tilkommer 20 pct. av arbeidsfortjenesten.

b. For den forulykkedes slektning eller slektninger i rett opstigende linje, hvis vesentlige forsørger han var, for tiden inntil deres død, eller inntil deres trang opphører, 20 pct. av den forulykkedes arbeidsfortjeneste. Dette beløp fordeles likelig mellom de berettigede, dog således at foreldre alltid utelukker besteforeldre.

Hvis den forulykkede efterlater ektefelle eller barn eller begge deler, har dog slektninger i rett opstigende linje bare krav på erstatning, svarende til forskjellen mellom 50 pct. av den forulykkedes arbeidsfortjeneste og det beløp, som tilkommer ektefelle og barn.

Bortfaller nogen av de berettigede, inntreder de gjenværende i deres sted efter de ovenfor angitte regler.

I tilfelle av nytt ekteskap utbetales enken det tredobbelte av livrentens beløp for et år som restgodtgjørelse.

En utlendings efterlatte, som, da ulykken skjedde, ikke bodde i landet, har intet erstatningskrav.

For de efter denne lov erstatningsberettigede barn besikkes en verge, hvis det anses fornødent.

Livrenter som er tilkjent i henhold til lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 (med tilleggslover) samt lov om ulykkesforsikring for industriarbeidere m. v. av 13 august 1915 utbetales med et tillegg av 25 pct. til de rentebeløp som er beregnet efter de nevnte lover.

§ 11, første ledd. De midler som er nødvendige til å dekke erstatningene og de med Riksforsikringsanstaltens bestyrelse av nærværende forsikring forbundne utgifter, tilveiebringes ved en forsikringspremie, som utres av vedkommende arbeidsgiver efter den av de forsikrede oppebårne arbeidsfortjeneste, herunder innbefattet de i § 7 nevnte inntekter.

17 juli.
Nr. 9.

§ 12. Foruten til arbeidsfortjenesten tas ved premiens beregning tillike hensyn til ulykkesrisikoen ved den bedrift, hvori vedkommende er beskjeftiget. De efter loven forsikringspliktige bedrifter blir i denne anledning å inndeles i fareklasser, og for hver av disse oppstilles en særegen premiesats, som angir premien for vedkommende fareklasse i procenter av de forsikredes arbeidsfortjeneste, og som utmåles således, at summen av de premier, som tilflyter Riksforsikringsanstalten, fullstendig dekker samtlige dens forutseelige utgifter.

§ 14, første ledd. Enhver innehaver av en bedrift eller virksomhet av nogen av de arter, som omhandles i nærværende lovs § 1, har — for eldre bedrifters vedkommende, hvis det ikke tidligere er skjedd, ved nærværende lovs ikrafttreden og for nye bedrifter straks ved bedriftens påbegynnelse — å inngi en skriftlig anmeldelse i to eksemplarer etter en av Riksforsikringsanstalten avfattet formular med alle de opplysninger, som er nødvendige til avgjørelse av, hvorvidt bedriften er forsikringspliktig, samt til bestemmelse av dens fareklasse og premie. Er et arbeid som i § 1, punkt 1—12, nevnt bortsatt som entreprise eller på akkord, påhviler anmeldelsesplikten så vel den, som har overtatt arbeidet, som den, for hvem dette utføres. Anmeldelsen tilstilles vedkommende tilsynsmann (§ 28), som snarest mulig har å innsende dem til Riksforsikringsanstalten. Inntrer en ulykke ved en forsikringspliktig bedrift som viser sig ikke å være anmeldt til Riksforsikringsanstalten efter foranstående bestemmelser, skal Riksforsikringsanstalten være berettiget til å erholde dekning hos arbeidsgiveren for de ved ulykken pådratte utgifter med et beløp av inntil kr. 300,00. Beløpet kan inndrives på samme måte som for premier bestemt. Riksforsikringsanstaltens avgjørelse om sådan erstatning kan innankes for den i § 19 omhandlede kommisjon.

§ 28. I hver kommune skal der av kommunestyret beskikkes en eller, dersom Riksforsikringsanstalten finner det nødvendig, flere tilsynsmenn.

De ansettes på 3 måneders gjensidig opsigelse, men kan dog straks fjernes i tilfelle av grov tjenesteforsømmelighet eller annet særlig mislig forhold i tjenesten. De beskikkede tilsynsmenns navn og bopel blir behørig å bekjentgjøre. Kommunenes ordfører og viceordfører kan ikke være tilsynsmenn.

Tilsynsmennene har, hver innen sitt distrikt, å vareta Riksforsikringsanstaltens tarv og for øvrig gå denne til hånd overensstemmende med, hvad der ved nærværende lov eller ved særlig instruks blir anordnet.

I sådan utstrekning, som det finnes hensiktsmessig, kan Riksforsikringsanstalten bestemme, at tilsynsmennenes virksomhet også skal omfatte arbeider, som drives utenfor deres bostedskommune, men som ledes fra et innen denne beliggende forretningskontor. Likeledes kan Riksforsikringsanstalten, når det anses påkrevd, bestemme at tilsynsmannsbestillingen skal forenes med stillingen som forretningsfører i Kretssykekassen.

Tilsynsmennene oppebærer lønn for sitt arbeid og i den utstrekning, hvori det er påkrevd godtgjørelse for kontorhold. Begge deler fastsettes av Riksforsikringsanstalten. Der kan enn videre tilstås tilsynsmennene skyss- og kostgodtgjørelse for reiser i forsikringens anliggender efter instruks og regulativ utferdiget av Riksforsikringsanstalten. Alle disse utgifter utres av Riksforsikringsanstalten som en med dennes bestyrelse forbundet utgift. Riksforsikringsanstalten kan kreve, at vedkommende tilsynsmann stiller en av Riksforsikringsanstalten godkjent garanti for sine oppebørsler.

Lønte funksjonærer hos tilsynsmennene ansettes av kommunens formannskap. Deres lønn fastsettes av og utres av Riksforsikringsanstalten som en med dennes bestyrelse forbundet utgift.

Ansettelse av tilsynsmenn og lønte funksjonærer hos disse må godkjennes av Riksforsikringsanstalten, som også kan tilbakekalle en meddelt godkjennelse.

Riksforsikringsanstaltens avgjørelser efter nærværende § kan bringes inn for departementet til endelig bestemmelse.

II.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer med undtagelse av §§ 2, 11, første ledd og 12 som trer i kraft straks.

Fra den tid Kongen bestemmer opheves § 10, annet ledd i lov om ulykkesforsikring for industriarbeidere m. v. av 13 august 1915 med tilleggslov.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

H. S. Fürst.

Lov om brigde i lov om ulukketrygding for fiskarar frå 10 desember 1920.

17 juli.
Nr. 10.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 11 juli 1925 sålydende:

17 juli.
Nr. 10.

I.

Desse fyresegnene i lov om ulukketrygding for fiskarar frå 10 desember 1920 skal lyda so:

§ 1. Etternemnde folk må vera trygda i samhøve med denne lovi i den mun som er fastset i § 10, når dei er busitjande her i landet:

a) Fiskarar og fangstmenn, som hev fiske i saltvatn eller dyrefangst i havet til leveveg — åleine eller saman med onnor næring — og folk som høyrer til mannskapet på fiskar- og fangstfarty. Til mannskapet vert og førarar, maskinistar, fyrbøtarar og kokkar rekna. Undantekne frå trygding er likevel mannskap, fiskarar og fangstmenn på norske farty som er på 50 brutto-registertonn eller meir.

b) Folk som lever av arbeid i småskipsferdsla heilt ut eller i nokon mun og mannskapet på bergings- og loskøytar og lystbåtar, dersom dei er under 50 brutto-registertonn, likevel ikkje under 4 bruttotonn. Frå denne regelen vert undantekne mannskapet på farty, som for det meste gjeng med passasjerar.

Trygdingi gjeld og for mannskapet på lektarar (farty utan eige drivmiddel) som er på 4 til 50 brutto-registertonn, dersom lektarverksemd er ei sjølvstendig verksemd.

§ 3. Rikstrygdeverket, som er skipa for industriarbedartrygdingi, tek på seg trygdingi etter denne lovi, med garanti frå staten. Utgiftene med styringi bér rikskassa. Stortinget fastset um og korleis dei utgiftene som soleis vert utreidde av rikskassa skal svarast av dei midlar, som ein fær etter § 12. Kongen gjev instruks for styringi.

Den midelen som høyrer trygdingi til, skal haldast skilt frå den andra midelen som Rikstrygdeverket hev.

§ 12. Skadebot, utgifter med lækjareutsegner, utgifter som Rikstrygdeverket hev med å styra denne trygdingi og utgifter som fylgjer av § 4 skal svarast med premiar som vert fastsette so at kapital vert upplagd for det ansvaret som dei reknar ut at Rikstrygdeverket hev etter denne lovi.

II.

Denne lovi tek til å gjelda frå den tid Kongen fastset med undantak av §§ 3 og 12 som tek til å gjelda med ein gong.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

H. S. Fürst.

Lov om Svalbard.

VI HAAKON,
Norges Konge, gjør vitterlig:
at Oss er blitt forelagt Stor-
tingets beslutning, av 14 juli
1925 sålydende:

1ste kapitel.

Svalbards forhold til Norge.

§ 1. Svalbard er en del av kongeriket Norge.

Til Svalbard hører Bjørn-
øya, Vest-Spitsbergen, Nord-
ostlandet, Barents øy, Edge øy,
Kong Karls land, Hopen, Prins
Karls Forland og alle andre
øer, holmer og skjær mellom
10° og 35° lengde øst for
Greenwich og mellom 74° og
81° nordlig bredde.

§ 2. Norsk privatrett og
strafferett og den norske lov-
givning om rettspleien gjel-
der for Svalbard, når ikke
annet er fastsatt.

Andre lovbestemmelser gjel-
der ikke for Svalbard, uten
når det særskilt er fastsatt.

§ 3. Lovene om offentlige
tjenestemenn, om betaling for
offentlige forretninger, om
mynt, mål og vekt, om post-
og telegrafvesenet, om arbei-
dervern og om arbeidstvister
skal gjelde for Svalbard med
de endringer som Kongen fast-
setter av hensyn til de sted-
lige forhold.

§ 4. Kongen kan utfær-
dige almindelige forskrifter
om kirke-, skole- og fattig-

Umsetjing¹⁾. 17 juli.
Lov um Svalbard. Nr. 11.

1ste kapitel.

*Høvet milom Svalbard
og Noreg.*

§ 1. Svalbard er ein del
av Kongeriket Noreg.

Til Svalbard høyrer Bjørn-
øya, Vest-Spitsbergen, Nord-
ostlandet, Barents øy, Edge
øy, Kong Karls land, Hopen,
Prins Karls Forland og alle
andre øyar, holmar og skjær
millom 10° og 35° lengd aust
for Greenwich og millom 74°
og 81° nordleg breidd.

§ 2. Norsk privatrett og
strafferett og dei norske fyre-
segnene um rettsrøkti er gjel-
dande for Svalbard, når ikkje
anna er sagt.

Andre lovfyresegner gjeld
ikkje for Svalbard, utan det
er serleg fastset.

§ 3. Lovene om offentlege
tenestemenn, um vederlag for
offentlege tenestor, um mynt,
mål og vekt, um post- og
telegrafstellet, um arbeidar-
vern og um arbeidstvistar
skal gjelda for Svalbard med
dei lempingar Kongen gjer av
umsyn til stadhøvi.

§ 4. Kongen kann gjeva
ålmenne fyresegner um kyr-
kje-, skule- og fatigstellet,

¹⁾ Oversettelsen er inntat i henhold til kgl. res. av 17 juli 1925.

17 juli. vesenet, om den offentlige
 Nr. 11. orden, om utvisning, om
 læge- og sundhetsvesenet,
 om bygnings- og brand-
 vesenet, om ildsfarlige gjen-
 stander, om sikring av skibs-
 fart og luftfart, om in-
 dustrielt rettsvern, om berg-
 verksdrift, jakt, fangst, fiske
 og annen næringsdrift, om
 fredning av dyr, planter, na-
 turformasjoner, landstreknin-
 ger og fortidslevninger og om
 oppgaver til den offisielle sta-
 tistikk.

2net kapitel.

Styre og rettspleie.

§ 5. På Svalbard skal der
 være en sysselmann, som op-
 nevnes av Kongen.

Sysselmanen har samme
 myndighet som en fylkesmann.
 Han er også politimester (poli-
 tichef), notarius publicus og
 hjelpedommer ved underretten,
 så lenge der ikke er særskilte
 tjenestemenn i disse stillinger.

§ 6. Lagmannsrett for Sval-
 bard er lagmannsretten for det
 lagsogn som Kongen fast-
 setter.

§ 7. Underdommer-, skifte-
 forvalter- og rettsskriverfor-
 retningene legges til den un-
 derrett som Kongen fastsetter.

§ 8. Under sysselmanen
 som hjelpedommer hører:

1. saker som straffeprosess-
 loven eller andre lover har
 lagt under forhørsretten;
2. farskapssaker som under-
 dommeren mener det er lettest
 å få opplyst på Svalbard;

um den offentlege ordenen,
 um utvising, um lækjar- og
 helsestellet, um bygnings- og
 brandstellet, um eldsfarlege
 saker, um korleis skipsfart og
 luftfart skal tryggjast, um
 bergverksdrift, jakt, fangst,
 fiske og onnor næringsdrift,
 um industrielt rettsvern, um
 freding av dyr, plantor, natur-
 formasjoner, landstykke og
 fortidsleivningar og um upp-
 gåvor til den offisielle stati-
 stikken.

2dre kapitel.

Styring og rettsrøkt.

§ 5. På Svalbard skal det
 vera ein sysselmann, som
 Kongen nemner upp.

Sysselmanen gjer tenest
 som fylkesmann. Han tene-
 stegjer ogso som politimeister,
 (politichef), notarius publicus
 og hjelpedomar for under-
 retten so lenge serskilde tene-
 stemenn ikkje er tilsette.

§ 6. Lagmannsrett for
 Svalbard er lagmannsretten i
 den lagsokni som Kongen
 fastset.

§ 7. Underdomar-, skifte-
 styrar- og rettsskrivar-tene-
 stene ligg til den underretten
 som Kongen fastset.

§ 8. Under sysselmanen
 som hjelpedomar høyrer:

1. saker som straffeprosess-
 lovi eller andre lover hev lagt
 under forhøyrretten;
2. farskapssaker som un-
 derdomaren meiner det er
 lettast å greida ut på Sval-
 bard;

3. saker om privat tjeneste eller annet privat arbeidsforhold;

4. andre saker om formueskrav, når tvistgjenstandens verdi ikke er over 2000 kroner, eller når begge parter ber om å få dom og sysselmannen er villig.

Sysselmannen kan også utføre bevisoptagelser og registreringer.

§ 9. I saker hvor forliksmegling er påbudt, foretar retten meglingen.

Retten fastsetter tid og sted for rettsmøter og det varsel som parter og vidner skal ha.

Lovbestemmelsene om rettsferier gjelder ikke for Svalbard.

Vidner og sakkyndige har ikke plikt til å møte lenger enn 10 km. fra det sted, hvor de bor eller oppholder sig, når stevningen forkynnes, dersom ikke retten gir dem særskilt pålegg om å møte.

Om reise- og kostgodtgjørelse gir Kongen forskrifter.

§ 10. Skjønn i ekspropriasjonssaker avgis av tre skjønnsmenn. Overskjønn avgis av fem skjønnsmenn og styres av sysselmannen.

Er saken særlig viktig, kan Kongen efter begjæring av en part bestemme, at sysselmannen og to skjønnsmenn skal avgi skjønnnet. Overskjønn avgis i så fall av fem skjønnsmenn og styres av en skjønnsmann, som Kongen opnevner.

§ 11. Rettsvidner, skjønnsmenn, domsmenn og lagrette-

3. saker um privat teneste eller anna privat arbeidshøve; Nr. 11

4. andre saker um formueskrav, når sakverdet ikkje er større enn 2 000 krunor, eller når baa partar bed um å få dom i saki og sysselmannen er viljug.

Likeins kann sysselmannen taka upp prov og halda registreringar.

§ 9. I saker der forlikstinging er påbode, held retten forlikstingingi.

Retten fastset tidi og staden for rettsmøte og det varslet som partar og vitne skal ha.

Lovfyresegnene um rettsfritider gjeld ikkje for Svalbard.

Vitne og sakkunnige er ikkje skyldige til å møta lenger enn 10 km. frå der dei bur eller held til, når dei fær stemnemålet, utan at retten gjer serskilt vedtak um det.

Um ferda- og kostvederlag gjev Kongen fyresegner.

§ 10. Skyn i ekspropriasjonssaker skal tri skynsmenn gjeva. Yverskyn gjev sysselmannen og fem skynsmenn, og sysselmannen styrer det.

Er saki serleg vigtug, kann Kongen etter krav frå ein av partane segja fyre, at sysselmannen og tvo skynsmenn skal gjeva skynet. Då skal fem skynsmenn gjeva yverskyn. Yverskynet vert styrd av ein skynsdomar, som Kongen nemner upp.

§ 11. Til rettsmøte i Noreg tek ein rettsvitne, skynsmenn,

17 juli. menn til rettsmøter i Norge
Nr. 11. uttas av de utvalg, som er
oprettet for domstolen.

På Svalbard opnevner sysselmannen rettsvidner, skjønnsmenn og domsmenn. De må være norske statsborgere, fullmyndige og ikke fradømt stemmerett i offentlige anliggender.

De som opnevnes, plikter å ta imot hvervet. Reise- og kostgodtgjørelse kan tilstås efter regler som Kongen fastsetter.

Stevnevidner ansettes av sysselmannen.

§ 12. Arrest, avsetning, utleggsforretninger, utpantning og tvangsauksjon, som gjelder fast eiendom eller bergverksrettigheter på Svalbard holdes i Norge av underdommeren. Annen tvangsfullbyrdelse hører under sysselmannen.

Tvangsauksjon over fast eiendom og bergverksrettigheter skal kunngjøres en gang i »Norsk Kunngjørelsestidende« med minst 3 måneders varsel samt ved opslag på rettens kontor. Tvangsauksjon over løsøre skal kunngjøres ved opslag og på annen hensiktsmessig måte.

§ 13. Panteregisteret på Svalbard skal ha særskilt folium for hver fast eiendom, hvert bergverksutmål og hver bortleiet del av statens grunn. Om bergverksutmål på privat eiendom gjøres anmerkning på eiendommens folium.

Om betegnelsen av eiendommene og utmålene i panteregisteret og om førelsen av

domsmenn og lagrettesmenn av domstolen sitt eige utval.

På Svalbard nemner sysselmannen upp rettsvitne, skynsmenn og domsmenn. Dei må vera norske statsborgarar, fullmyndige og ikkje frådømde røysterett i offentlege saker.

Dei som vert oppnemnde, er skyldige å taka mot oppnemningi. Dei kann få ferda- og kostvederlag etter reglar som Kongen fastset.

Sysselmannen set til stemnevitne.

§ 12. Arrest, avsetning, utleggstaking, panting og tvangsauksjon skal underdomaren halda i Noreg, so fram det gjeld fast eigedom eller bergverksrettar på Svalbard. Tvangsfullføring elles held sysselmannen.

Tvangsauksjon yver fast eigedom og bergverksrettar skal kunngjerast ein gong i «Norsk Kunngjørelsestidende» med minst 3 månaders varsel, og dessutan med oppslag på rettskontoret. Tvangsauksjon yver lausoyre skal kunngjerast med oppslag og på annan tenleg måte.

§ 13. Panteregistret for Svalbard skal ha serskilt folium for kvar fast eigedom, kvart bergverksutmål og kvart burtleigt stykke av statsjordi. Um bergverksutmål på privat eigedom skal det gjerast merk- nad på foliet til eigedomen.

Korleis eigedomane og utmåli skal merkjast ut i panteregistret, og korleis panteboki

panteboken og panteregisteret utferdiger Kongen nærmere forskrifter.

3dje kapitel.

Særregler om personlige rettsforhold.

§ 14. Verge for umyndige og kurator for mindreårige oppnevnes av sysselmannen.

Han skal uten opphold sende departementet melding om vergeopnevnelsen og en rede-gjørelse for den umyndiges formue.

Kongen gir nærmere forskrifter om hvorledes midlene skal bestyres og om tilsynet med vergene.

§ 15. Umyndiggjørelse på grunn av sinnssykdom kan foreløbig besluttes av sysselmannen, når lægerklæring om sykdommen foreligger.

§ 16. Så vel borgerlig som kirkelig ekteskapsstiftelse kan foretas uten lysning.

§ 17. Opprettes ektepakt forut for ekteskapet, og vigselmannen påtegner en bevidnelse om tiden, er ektepakten gyldig også overfor tredjemann like fra giftermålet, dersom den blir tinglyst innen ett år.

§ 18. Megling mellem ektefeller som vil søke separasjonsbevilling, kan foretas av sysselmannen eller av en vigselmann.

§ 19. Når sysselmannen utferdiger farskaps- og bi-dragsforelegg, skal han fast-sette en frist for begjæring om farskaps-sak.

Sysselmannen gjør også tje-

og panteregistret skal forast, 17 juli. gjev Kongen nøgjare fyre- Nr. 11. segner um.

3dje kapitel.

Særreglar um personlege rettshøve.

§ 14. Verje for umyndige og kurator for mindreårige nemner sysselmannen upp.

Han skal utan drygging senda departementet melding um verjeuppnemningi og ei utgreiding um midelen åt den umyndige.

Kongen gjev nærare fyre-segner um korleis midelen skal styrast, og um tilsynet med verjer.

§ 15. Sysselmannen kann taka fyrebils avgjerd um å setja ein sinnsjuk under verje-mål, når lækjarutsegn um sjukdomen ligg fyre.

§ 16. Både borgarleg og kyrkjeleg vigsel kann haldast utan lysing.

§ 17. Set nokon upp ekte-pakt fyrr dei gifter seg, og vigselmannen skriv på at det er so, er ektepakti rettsgild ogso andsynes tridjemann like frå giftarmålet, dersom ho vert tinglyst innan eit år.

§ 18. Sysselmannen eller ein vigselmann kann halda forlikstinging millom ektemaker som vil søkja um løyve å liva frå kvarandre.

§ 19. Når sysselmannen ferdar ut farskaps- og til-skotsfyrelegg, skal han setja frest for kravet um farskaps-sak.

Sysselmannen gjer og tenest.

17. juli. neste som bidragsfoged efter
Nr. 11. lovene om foreldre og barn.

§ 20. Vergeråd er sysselmannen og to menn eller kvinner, som han opnevner.

§ 21. Lovene om odels- og åsætesrett gjelder ikke for Svalbard.

4de kapitel.

Særregler om eiendomsforholdene.

§ 22. Ingen kan vinne hevd på eiendomsrett eller bruksrett til statsgrunn.

Statsgrunn er all grunn som ikke blir tilkjent nogen til eiendom etter Svalbardtraktaten.

§ 23. Over annen grunn enn statsgrunn kan statsborgere i de stater, som er med på Svalbardtraktaten, erhverve så vel eiendomsrett som bruksrett uten tillatelse. Det samme gjelder lovlig stiftet selskap som har sitt styre i disse stater.

Pantebokføreren kan forlange bevis fra vedkommende myndighet i hjemlandet for at en utlending eller et utenlandsk selskap oppfyller disse vilkår.

§ 24. Dersom eieren eller brukeren av fast eiendom på Svalbard ikke bor eller har fast opphold i Norge eller på Svalbard, skal han ha en fullmektig som bor i riket og har fullmakt til å representere ham i alt som angår eiendommen. Det samme gjelder, når

som tilskotsfut etter lovene um foreldre og born.

§ 20. Verjeråd er sysselmannen i lag med tvo fullmyndige menn eller kvinnor som han sjolv kallar til.

§ 21. Lovene um odels- og åsætesrett gjeld ikkje for Svalbard.

4de kapitel.

Serreglar um eigedomshøve.

§ 22. Ingen kann vinna hævð på eigedommsrett eller bruksrett til statsgrunn.

Statsgrunn er all grunn som ikkje vert tilkjend nokon til eigedom etter Svalbardtraktaten.

§ 23. Til annan grunn enn statsgrunn kann statsborgarar i dei statane som er med i Svalbardtraktaten, få eigedommsrett eller bruksrett utan løyve. Det same gjeld lovleg skipa selskap som hev sitt styre i dei statane.

Pantebokføraren kann krevja ettervist med vitnemål frå rett styremakt i heimlandet at ein utlending eller eit utlandsk selskap fyller desse vilkår.

§ 24. Dersom eigaren eller brukaren av fast eigedom på Svalbard ikkje bur eller hev fast tilhaldsstad i Noreg eller på Svalbard, skal han ha ein fullmektig som bur i riket og hev fullmakt i alt som kjem eigedomen ved. Det same gjeld, når eigaren eller bru-

eieren eller brukeren er et selskap med styre i utlandet.

Fullmakten med fullmektigens navn og stilling skal tinglyses.

Er ikke slik fullmakt gitt og tinglyst, kan underdommeren opnevne en fullmektig etter begjæring av en interessert. Opnevnelsen skal tinglyses og gjelder inntil eieren eller brukeren selv tinglyser fullmakt.

§ 25. Kongen kan utferdige forskrifter om hvorledes grensene for privat grunn skal avmerkes.

Når en fast eiendom deles, skal sysselmannen opnevne to menn til å sette op delebrev med fornøden redegjørelse for den fraskilte del. Hjemmelsbrev på det fraskilte må ikke tinglyses før delebrevet.

§ 26. Grunneieren har enerett til jakt og fangst på eiendommen:

a) i nærheten av bosteder, hus, magasiner, verksteder og andre bygg som har til formål å nytte ut eiendommen;

b) innenfor en avstand av 10 km. fra hovedsættet for virksomheten eller utnyttningen av eiendommen.

Grunneieren har enerett til jakt, fangst, egg- og dunsamling på egg- og dunvær som er fredlyst med tillatelse av Kongen. Fredlysningen skal kunngjøres i »Norsk Kunngjørelsestidende«, og været skal merkes slik som Kongen foreskriver.

karen er eit selskap med styre i utlandet. 17 juli. Nr. 11.

Fullmakti med namnet og yrket til fullmektigen skal tinglysast.

Er ikkje slik fullmakt gjevi og tinglyst, kann underdomaren nemna upp fullmektig etter krav frå ein interessert. Uppnemningi skal tinglysast og gjeld, til dess eigaren eller brukaren sjølv tinglyser fullmakt.

§ 25. Kongen kann gjeva fyresegner um korleis grensune for privat grunn skal merkjast av.

Når fast eigedom vert delt, skal sysselmannen nemna upp tvo menn til å setja upp delebrev med turvande utgreiding um den fraskilde delen. Heimelsbrev på det fraskilde må ikkje tinglysast fyrr delebrevet.

§ 26. Grunneigaren hev eineretten til jakt og fangst på eigedomen:

a) i nærlaget til bustader, hus, magasin, verkstader og andre bygg som har til fyremål å nytte ut eigedomen;

b) alle stader som ikkje ligg lenger enn 10 km. frå hovudsættet for verksemdndi eller utnyttingi av eigedomen.

Grunneigaren hev eineretten til jakt, fangst, egg- og dunsamling på egg- og dunvær som er fredlyste etter løyve frå Kongen. Fredlysingi skal kunngjerast i «Norsk Kunngjørelsestidende», og været skal merkjast soleis som Kongen gjev fyresegn um.

17 juli. § 27. Utenfor de områder
Nr. 11. som er nevnt i § 26, har jægere, fangstmenn, fiskere og egg- og dunsamlere rett til å ha hytter og andre innretninger, som de trenger for sitt opphold og arbeide, når det ikke er til ulempe for grunneieren.

De som vil drive videnskapelige undersøkelser, har samme rett utenfor de områder som er nevnt i § 26 a.

Twist om anvendelsen av disse forskrifter avgjøres av sysselmannen med endelig virkning.

§ 28. Tvungen avståelse av eiendomsrett eller bruksrett over fast eiendom i andre tilfelle enn bergverksordningen hjemler, kan Kongen tillate:

1. når staten eller private vil bygge havn, kai, dokk, vei, transportinnretning, vannledning, kraftoverføring, telegraf eller telefon;

2. når staten ellers trenger grunn til offentlig eller videnskapelig bruk.

Eieren og andre rettighetshavere skal få adgang til å uttale sig, før Kongen gir tillatelsen.

5te kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 29. Kongen kan fastsette at personer og selskaper fra stater som står utenfor Svalbardtraktaten skal kunne erhverve bergverksrettigheter, eiendomsrett eller bruksrett til fast eiendom på Svalbard

§ 27. Utanfor dei umkverve som er nemnde i § 26, hev jegarar, fangstmenn, fiskarar og egg- og dunsamlarar rett til å ha hyttor og anna som dei treng for arbeidet og tilhaldet, når det ikkje er til meins for grunneigaren.

Dei som vil gjera vitskapelege granskingar, hev same retten utanfor dei umkverve som er nemnde i § 26 a.

Twist um korleis desse fyresegnene skal nyttast, avgjer sysselmannen med endeleg verknad.

§ 28. Til ekspropriasjon av eigedomsrett eller råderett yver fast eigedom, som ikkje hev heimel i bergverksskipnaden, kann Kongen gjeva løyve:

1. når staten eller private vil byggja hamn, kai, dokk, veg, forslegreidor, vatsleiding, kraftyverføring, telegraf eller telefon;

2. når staten elles treng grunn til offentleg eller vitenskapleg bruk.

Eigaren og andre retts-havarar må få høve til å segja si meining fyrr Kongen gjev sitt løyve.

5te kapitel.

Ymse fyresegner.

§ 29. Kongen kann fastsetja at personar og selskap frå statar som stend utanfor Svalbardtraktaten skal kunne vinna bergverksrettar, eigedomsrett eller bruksrett til fast eigedom på Svalbard heilt

helt eller delvis på samme vilkår som om de hørte hjemme i traktatstatene.

§ 30. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen fastsetter.

Ti har Vi antatt og bekref-
tet, likesom Vi herved antar
og bekrefter samme som lov,
under Vår hånd og rikets
segl.

Gitt på Oslo slott den
17 juli 1925.

HA AKON
(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

H. S. Fürst.

eller i nokon mun på same vilkår som um dei høyrde heime i traktatstatane.

§ 30. Denne lovi gjeld frå den tid Kongen fastset.

17 juli.
Nr. 11.

Lov om tillegg til konsesjonslovgiv- 17 juli.
ningen. Nr. 12.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av
14 juli 1925 sålydende:

§ 1. Kongen kan fastsette avgifter for behandlingen
av ansøknings om erhvervstillatelse i henhold til lov av 18
september 1909 om erhvervelse av skog, lov av 25 juli
1913 om erhvervelse av større myrstreknings, lov av 3
juli 1914 om erhvervelse av kalkstenforekomster, lov av 27
august 1915 om erhvervelse av fjellstreknings, lov av 14
desember 1917 om erhvervelse av vannfall, bergverk og
annen fast eiendom, kapitel III, og lov av 10 desember
1920 om erhvervelse av dyrket mark.

§ 2. Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved an-
tar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets
segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HA AKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

H. S. Fürst.

17 juli. **Lov om midlertidige forandringer i**
Nr. 13. **rettergangsordningen.**

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:
at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 14
juli 1925 sålydende:

§ 1. Også efter at den nye rettergangsordning er
trådt i kraft, skal lagmannsrettene bare behandle de saker
som efter straffeprosessloven skal behandles ved lag-
mannsrett.

Ved lagmannsrettene utnevnes ikke faste lagdommere.

§ 2. De saker som vilde høre under lagmannsrett
efter den nye rettergangsordning, skal behandles av de nu-
værende overretter.

De bestemmelser som er gitt om lagmannsrettene skal
gjelde for overrettene med de endringer som følger av
denne lov.

Anke fra herreds- eller byretten eller fra en domstol
som settes med enedommer eller bare har en rettskyndig
dommer, går dog like til Høiesterett, når saken gjelder en
formuesverdi som overstiger 5 000 kroner.

Overrettens avgjørelse av en ankesak kan ikke på-
ankes til Høiesterett, medmindre Høiesteretts kjæremåls-
utvalg samtykker.

§ 3. Bestemmelsene i tvistemålslovens §§ 4 og 388
skal ikke gjelde for overrettene.

§ 4. Den verdigrænse som tvistemålslovens § 356 setter
for anke, skal være 500 kroner, så lenge anken går til
overrettene.

§ 5. Alle ankesaker behandles i overrettene skriftlig
efter reglene i tvistemålslovens § 380.

Parter og vidner avhøres og granskning foretas efter
de regler som gjelder for partsavhøring og bevisforsel
utenfor hovedforhandling. Sakkyndige kan også avhøres
umiddelbart for overretten.

Har en sak i første instans vært pådømt med fagkyn-
dige domsmenn, skal der også i overretten tilkalles to fag-
kyndige domsmenn, når nogen av partene krever det, eller
retten finner det ønskelig.

Ved hver overrett opnevner Kongen et utvalg av
domsmenn som har særlig kyndighet i handel, sjøvesen, in-
dustri, håndverk og bygningsvesen, og som er bosatt i eller
ved den by hvor retten holdes. Medlemmene av disse ut-
valg kan kreve sig fritatt for å velges til lagrettemenn,
domsmenn ved herreds- eller byretter, skjønnsmenn og retts-
vidner.

§ 6. Bestemmelsen i tvistemålslovens § 357, 1ste og 2net ledd, om anke til Høiesterett settes ikke i kraft. 17 juli. Nr. 13.

En part kan selv kreve bevisoptagelse i anledning av anke til Høiesterett. Begjæringen inngis til den herreds- eller byrett, hvor bevisoptagelsen skal foregå, med bekref- tede gjenparter av ankeerklæringen og den påankede dom samt en angivelse av de omstendigheter som bevisoptagelsen skal angå.

Rettens formann kan bestemme at en sak i Høiesterett skal gå over til skriftlig behandling også i andre tilfelle enn nevnt i tvistemålslovens § 380, 1ste ledd.

§ 7. Ikrafttredelsen av loven om skjønn, ekspropria- sjonssaker og odelsløsning av 1 juni 1917 og de dermed sammenhengende forandringer i den øvrige lovgivning ut- settes.

§ 8. Denne lov trer i kraft 1 januar 1927.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

H. S. Fürst.

Midlertidig lov om offentlig administrasjon 17 juli. av banker: Nr. 14.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 14 juli 1925 sålydende:

I. Almindelige bestemmelser om admini- strasjon.

§ 1. Når en aktiebank eller en sparebank har inn- stillet sine betalinger, kan Finansdepartementet efter ansøk- ning fra styret, representantskapet eller forstanderskapet og efterat uttalelse er innhentet fra Norges Bank og Bank- og Sparebankinspeksjonen bestemme at banken skal settes under offentlig administrasjon for en tid av inntil 1 år, hvis dette anses for å stemme så vel med fordringshavernes interesser som med almene hensyn.

§ 2. Så snart Finansdepartementet har fattet sådan be- slutning som nevnt i § 1, skal Norges Bank opnevne et administrasjonsstyre og en kontrollkomité for banken, efterat bankens representantskap eller forstanderskap har fått ad- gang til å uttale sig.

17 juli. Administrasjonsstyret og kontrollkomitéen skal hver ha
Nr. 14. minst 3 medlemmer, hvorav den ene opnevnes som formann. Ett av administrasjonsstyrets medlemmer angis uttrykkelig som representant for innskyterne, fortrinnsvis valgt blandt disse. Dessuten opnevnes det fornødne antall varamenn. Bankens styremedlemmer og andre valgte tillitsmenn er ikke utelukket fra å opnevnes.

Finansdepartementet kan efter at Norges Banks uttalelse såvidt mulig er innhentet når som helst fjerne medlemmene.

Medlemmenes godtgjørelse fastsettes av Norges Bank med Finansdepartementets godkjennelse. På samme måte fastsettes også revisorenes godtgjørelse.

§ 3. Administrasjonsstyret skal uten opphold utferdige en kunngjørelse om at banken er satt under offentlig administrasjon.

Kunngjørelsen skal innrykkes i Norsk Kunngjørelses-tidende og i ett eller flere blad som er almindelig lest på stedet, slås op på rettsstedet og på børsen, om sådan finnes, samt tinglyses så vel ved bankens verneting som ved enhver underrett innen hvis krets banken eier fast eiendom.

Videre skal administrasjonsstyret gjøre anmeldelse til handelsregistret om at banken er satt under offentlig administrasjon og om opnevningen av administrasjonsstyret og kontrollkomitéen.

På brev, kunngjørelser eller dokumenter som går ut fra banken, skal ordene «under offentlig administrasjon» føies til efter firmanavnet.

§ 4. Fra den tid ansøking efter § 1 er innlevert til departementet eller til befordring med post eller telegraf, og til ansøkningen er avslått, eller til den offentlige administrasjon ophører, kan utlegg eller avsetning ikke tas i bankens eiendeler, og tvangssalg kan ikke foretas, medmindre en fullt rettsbeskyttet panterett er erhvervet før det nevnte tidspunkt.

I samme tidsrum kan bankens bo heller ikke besluttes tatt under konkursbehandling, selv om begjæring er fremsatt tidligere.

Fordringer som er erhvervet av bankens skyldnere, efter at den har innstillet sine betalinger, kan ikke bringes i motregning overfor banken.

§ 5. Administrasjonsstyret skal senest innen 3 måneder fra opnevningen sende innberetning til Finansdepartementet og Norges Bank, inneholdende en uttømmende oversikt over bankens stilling, redegjørelse for forretningsførselen forut for administrasjonen og plan for administrasjonsstyrets

arbeide. Innberetningen skal være ledsaget av en uttalelse 17 juli.
fra kontrollkomitéen. Departementet kan forlenge fristen. Nr. 14.

Departementet kan forlange ny innberetning avgitt hvert kvartal eller halvår og dessuten når som helst kreve ytterligere opplysninger meddelt eller undersøkelser iverksatt. Etter at uttalelse er innhentet fra Norges Bank kan det også beslutte endringer i arbeidsplanen.

Innberetninger og status kan offentliggjøres så vel av departementet som av administrasjonsstyret i den utstrekning som finnes hensiktsmessig.

§ 6. Under administrasjonen trer bankens styre og andre valgte myndigheter ut av funksjon, men de er forpliktet til å bistå administrasjonsstyret og meddele alle opplysninger som trenges for dets og kontrollkomitéens virksomhet.

Administrasjonsstyret kan innkalle i aktiebanker generalforsamling og i sparebanker forstanderskap. Generalforsamling og forstanderskap velger selv sin ordstyrer.

Administrasjonsstyret skal snarest mulig sammenkalle et møte av bankens innskytere og andre fordringshavere til valg av et råd, som kan uttale sig om de saker administrasjonsstyret forelegger for det, og som får adgang til å gjøre sig kjent med administrasjonsstyrets innberetninger og regnskaper.

§ 7. Administrasjonsstyret leder bankens virksomhet.

Administrasjonsstyrets formann eller to av dets medlemmer tegner bankens firma.

Revisorer velges av kontrollkomitéen. Nærmere forskrifter om kontrollen og revisjonen utferdiges av Finansdepartementet.

§ 8. Under administrasjonen fortsettes bankens virksomhet i den utstrekning som administrasjonsstyret finner forsvarlig, under hensyntagen til fordringshavernes interesser.

Fordringer som grunner sig på mottagelsen av nye innskudd eller på utførelse av andre almindelige bankforretninger har fortrinsrett for eldre fordringer, dersom banken skal likvidere eller åpne akkordforhandling under administrasjonen, eller dersom den innen 1½ år efter at administrasjonen er ophørt, går over til akkordforhandling eller konkurs eller påny kommer under administrasjon. Bestemmelsene i § 4 gjelder ikke disse fordringer.

Over alle nye forretninger føres særskilt bokholderi.

§ 9. Forfalne vekslar og andre gjeldsbrev, for hvis innfrielse banken er ansvarlig, kan fornyes, såfremt det kan skje uten utlegg for banken. Dog bør det i så fall uttrykkelig anføres at underskriften meddeles til fornyelse, og

17 juli. den skal ikke gi vedkommende fordringshaver eller med-
Nr. 14. forpliktete bedre rett til fyldestgjørelse enn om fornyelse
ikke hadde funnet sted.

Forfallen gjeld som har fortrinsrett i konkurs eller er sikret ved pant, kan utbetales.

§ 10. Innskudd og andre rentebærende forpliktelser fra tiden før innsendelsen av ansøking om administrasjon forrentes under administrasjonen efter den på stedet almindelige rente på sparevilkår. I tvilstilfelle avgjør Finansdepartementet med bindende virkning hvad der er sådan rente. Renten tilskrives hovedfordringen pr. 31 desember hvert år.

Avbetaling på forpliktelser fra tiden før innsendelsen av ansøking om administrasjon — herunder optjente renter, — kan foregå, men ikke i større utstrekning enn administrasjonsstyret finner påkrevet av hensyn til fordringshavernes personlige behov eller deres erhvervsvirksomhet. Finansdepartementet kan dog av særlige grunner tillate avbetaling også i andre tilfelle. Avbetalingene må ikke overstige hvad der med sikkerhet kan påregnes som dividende, om banken skulde overgis til konkursbehandling. Avbetalingene med tillegg av rente efter sats som i første ledd bestemt og rentesrenter gjelder i tilfelle som forskudd på konkursdividenden, akkordprocentene eller dividenden ved likvidasjon under administrasjonen.

§ 11. Finansdepartementet kan efter ansøking fra administrasjonsstyret forlenge den i § 1 fastsatte årsfrist med inntil 1 år om gangen.

Det kan også til enhver tid efter forslag av Norges Bank pålegge administrasjonsstyret å innlede akkordforhandling eller å overgi banken til konkursbehandling.

§ 12. Efter utgangen av hvert kalenderår så vel som ved administrasjonens avslutning skal administrasjonsstyret snarest mulig avgi revidert regnskap til Finansdepartementet.

Regnskapet skal være ledsaget av kontrollkomitéens uttalelse, og kunngjøres for aktiebankers vedkommende på den måte som er foreskrevet i lov om aktiebanker av 4 april 1924 § 16 og for sparebankers vedkommende på den måte som er foreskrevet i sparebankloven av 4 juli 1924 § 49.

§ 13. Beslutning om å gjøre ansvar gjeldende mot stiftere og tidligere tillitsmenn treffes av administrasjonsstyret.

Vedtar administrasjonsstyret at ansvar ikke skal gjøres gjeldende, skal det melde dette til kreditorrådets formann. Kreditorrådet kan i så fall innen tre måneder efter at med-

delelsen er mottatt med Finansdepartementets samtykke reise 17 juli. erstatningssøksmål på bankens vegne. Omkostningene herved Nr. 14. bæres av banken.

Vedtar administrasjonsstyret i en aktiebank at ansvar ikke skal gjøres gjeldende, skal det melde dette til generalforsamlingen. Aktieiere i et sådant antall som, og i besiddelse av så mange aktier som i aktielovens § 68 sagt, kan i så fall innen 3 måneder reise sak efter aktielovens § 69, annet og tredje ledd. Det samme gjelder om administrasjonsstyret ingen beslutning har truffet senest 3 måneder efter at begjæring om å reise sak er fremsatt av aktieiere som foran nevnt.

At generalforsamling eller kreditorråd har frafalt ansvar, er ikke til hinder for at administrasjonsstyret reiser erstatningssøksmål på fordringshavernes vegne.

§ 14. Bestemmelsene i straffelovens § 289 får tilsvarende anvendelse når en bank er satt under offentlig administrasjon efter denne lov.

II. Gjenreisning og nydannelse av bank.

§ 15. Nedsettes aktiekapitalen uten tilbakebetaling til aktionærene, eller blir den helt bortskrevet, og er beslutningen godkjent av Finansdepartementet, kommer forskriftene i aktielovens § 85, 3dje og 4de ledd ikke til anvendelse. Aktiene kan nedskrives inntil en kroners pålydende, uten at banken ved utstedelse av nye aktier er bundet av forskriftene i aktiebanklovens § 40.

Beslutning om å søke ny aktiekapital tegnet kan fattes av administrasjonsstyret med samtykke av Finansdepartementet.

Uten hinder av bestemmelsen i aktielovens § 41, siste ledd, kan innskudd på nye aktier avgjøres ved motregning forsåvidt angår den del av fordringen på banken som utvilsomt er i behold. Til motregning kan også anvendes fordringer som ikke er forfalne. Er en sådan fordring ikke rentebærende, reduseres den slik at motregningsbeløpet, tillagt renter efter beregning som i § 10, første ledd, bestemt, utgjør fordringen. Er fordringen rentebærende, reduseres den bare hvis rentesatsen er lavere enn Norges Banks diskonto med fradrag av 2 pct.; i så fall finner tilsvarende reduksjon sted.

Aktietegner i ny bank kan med Finansdepartementets samtykke dekke sitt aktieinnskudd ved overdragelse av dividendekrav i administrert bank som avviker. Dog kan han ikke på den måte anvende mer enn inntil de første 50

17 juli. pct. av hvad der efter administrasjonsstyrets og kontroll-
Nr. 14. komitéens bedømmelse av bankens stilling antas å falle som
dividende på hans krav.

Med Finansdepartementets samtykke kan forskudd på
dividende betales av anerkjente fordringer, når disse er an-
vendt til dekning av aktier som i foregående ledd bestemt.
§ 10, næstsiste og siste punktum får i så fall tilsvarende an-
vendelse.

Bestemmelsene i sparebanklovgivningen er ikke til hinder
for at en sparebank med Finansdepartementets samtykke
overtar aktier i en aktiebank i henhold til bestemmelsene i
de tre foregående ledd.

§ 16. Med samtykke av Kongen kan administrasjonsstyret
i en aktiebank på bankens vegne kreve avstått alle aktier eller
alle aktier av samme klasse, efterat det ved rettslig skjønn
etter forskriftene i § 17 er avgjort om aktiene har nogen verdi,
og i så fall hvor stor erstatning skal betales for dem.

Går skjønnet ut på at aktiene er verdiløse, kan admini-
strasjonsstyret bortskrive dem innen ett år efterat skjønnet
er blitt endelig, såfremt der overensstemmende med en gjen-
reisningsplan som er godkjent av Finansdepartementet, er
tegnet tilstrekkelig ny aktiekapital til å ta op igjen bankens
frie virksomhet.

Går skjønnet ut på at aktiene har verdi, kan administra-
sjonsstyret gå til innløsning og bortskrivning innen samme
frist og under samme vilkår som foran nevnt mot utbetaling
av den erstatning som er fastsatt ved skjønnet. Aktier som
ikke er innlevert til innløsning innen fristens utløp, kan
bortskrives mot at erstatningen deponeres i Norges Bank.
Er beløpet ikke hevet innen ti år, tilfaller det vedkommende
bank.

Bortskrivningen skal uten opphold meldes til handelsre-
gistret.

Administrasjonsstyret sørger for å innkalle generalfor-
samling til å fastsette nye vedtekter for banken. Om stemme-
givningen gjelder samme regler som for en konstituerende
generalforsamling.

Bestemmelsene om tvungen avståelse og bortskrivning
skal også gjelde retten efter forskrifter som bare skal
forrentes av bankens overskudd og ikke har krav på å inn-
fris (certifikatkapital) samt retten efter forskrifter som efter
sitt innhold skal stå tilbake for bankens almindelige forplik-
telser (ansvarlig lånekapital).

Forsåvidt ekspropriasjon av aktiekapital, sertifikatkapi-
tal, og ansvarlig lånekapital ikke skjer samtidig, skjer den i
sådan rekkefølge: aktiekapital, preferanseaktiekapital, certifi-
katkapital, ansvarlig lånekapital.

§ 17. Til å avgi skjønn efter § 16 opnevner Kongen for hver sak en skjønnsrett, som skal ha 5 medlemmer. For-
 mannen må fylle vilkårene for å være dommer.

17 juli.
 Nr. 14.

Skjønnnet holdes der hvor banken har sitt sæte.

Aktieiere, certifikateiere og ansvarlige långivere kan stevnes under ett. Stevningen skal kunngjøres i Norsk Kunngjørelsestidende og i ett eller flere andre blad som er almindelig lest på stedet. Efter nærmere bestemmelse av Finansdepartementet skal stevningen også kunngjøres i andre, innen- eller utenlandske blad. Varslet er tre måneder fra kunngjøringen i Kunngjørelsestidende. Efter begjæring fra en aktionær, certifikateier, eller ansvarlig långiver kan Finansdepartementet opnevne en sakfører til å varetta interessene for den gruppe, hvortil vedkommende hører under saken.

Megling i forlikskommisjonen foretas ikke.

I alle avgjørelser under forretningen tar så vel formannen som skjønnsmennene del. Avgjørelsene treffes med stemmeflerhet.

Skjønnnet skal gjøre rede for bankens stilling. Har der vært tvist eller kan der være tvil om hvilket saksforhold eller hvilke rettssetninger skjønnet skal bygges på, eller om den måte hvorpå skjønnsresultatet skal vinnes, skal der i skjønnsgrunnene gjøres rede for hvad der i så henseende er lagt til grunn for skjønnet.

Skjønnsgrunnene skal i alle tilfelle opplyse, om skjønnet er enstemmig eller hvilke av skjønnsrettens medlemmer er uenige i skjønnsresultatet, og hvilke punkter uenigheten gjelder. Den som ikke er enig i skjønnsresultatet eller skjønnsgrunnene, kan kreve tatt inn i disse en redegjørelse for sin mening.

Skal der efter skjønnet betales erstatning for de rettigheter som avstås, kan de innstevnte også kreve erstatning for nødvendige utgifter til varetagelse av sitt tarv under skjønnet. Erstatningen fastsettes ved skjønnet. Dette skal i ethvert tilfelle tilkjenne en i henhold til tredje ledd opnevnt sakfører en rimelig godtgjørelse av banken for hans arbeide med saken.

Skjønnnet kan påankes til Hoiesterett for å opheves på grunn av feil i saksbehandlingen eller i rettsanvendelsen, men er for øvrig endelig. Ankefristen er 3 måneder. Anken foretas ved varslets utløp uten hensyn til sessjonene. Anker banken kan stevningen forkynnes som bestemt i tredje ledd.

Godtgjørelsen til skjønnsretten fastsettes av Finansdepartementet og betales av banken.

§ 18. Skal en bank gå over til fri virksomhet, sørger

kommitté med forslag til lov.

17 juli. administrasjonsstyret for at vedtektsforandringer og valg av Nr. 14. tillitsmenn blir foretatt i tide.

Finansdepartementet kan i så fall bestemme terminer for utbetaling av tilgodehavender i banken, som utgjør mer enn et av departementet fastsatt minimumsbeløp. Bestemmelsen kan når som helst omgjøres av Finansdepartementet. Avbetalinger i henhold til § 10, annet ledd betraktes som forskudd også på disse terminer.

III. Akkordforhandling under administrasjon.

§ 19. Når en administrert bank søkes gjenreist, kan Finansdepartementet efter at uttalelse er innhentet fra Norges Bank og Bank- og Sparebankinspeksjonen bestemme at forhandlinger om akkord for banken skal foregå under kontroll av en dømmende kommissær og uten at akkordstyre opnevnes.

Kommissæren må ha de for dommere foreskrevne egen-skaper og opnevnes av Kongen. Opnevnelsen kan tilbakekalles. Kommissærens godtgjørelse fastsettes av Finansdepartementet og utres av banken.

Akkordforhandlingen regnes for åpnet den dag departementet har fattet sin beslutning.

Departementet fastsetter samtidig en frist for fordringshavernes avstemning over akkordforslaget. Fristen kan under særlige omstendigheter forlenges, men må i alt ikke være over ett år.

§ 20. Kommissæren skal uten opphold og på den måte som bestemt i § 3 kunngjøre og melde at banken har åpnet akkordforhandling efter reglene i denne lov.

§ 21. Snarest mulig efter at akkordforhandlingen er åpnet, sender administrasjonsstyret akkordforslaget til alle fordringshavere med kjent adresse.

Sammen med akkordforslaget sendes der til fordringshaverne en uttømmende oversikt over bankens stilling og en redegjørelse for gjenreisningsplanen, enn videre meddelelse om når fordringshavernes skriftlige vedtagelse av akkordforslaget senest må foreligge for administrasjonsstyret.

Med akkordforslaget skal også sendes administrasjonsstyrets og kontrollkomitéens uttalelse om akkordforslaget og om utsikten til at banken kan opfylle akkorden.

Har der ikke tidligere vært offentliggjort nogen redegjørelse fra administrasjonsstyret for forretningsførselen før administrasjonen blev iverksatt, skal akkordforslaget også være ledsaget av sådan redegjørelse.

Akkordforslaget med bilag skal legges ut til eftersyn i 17 juli.
bankens lokale. Nr. 14.

§ 22. Finansdepartementet kan tillate en administrert bank, som søker akkord, å innkalle alle sine fordringshavere til å melde og legitimere sitt krav for banken med varsel og frist som fastsettes av departementet i hvert enkelt tilfelle. Hvor sådan innkallelse er utferdiget, medtelles ved akkordavstemningen bare de fordringer, hvis eiere har meldt sig, som stemmeberettigede.

Går akkordforslaget ut på å betale minst 50 pct. til de ikke fortrinsberettigede fordringshavere, regnes det for vedtatt, når stemmeberettigede fordringshavere med minst to tredjeparter av de stemmeberettigedes samlede tilgodehavende har stemt for det.

Går forslaget ut på å betale mindre enn 50 pct., regnes det for vedtatt, når stemmeberettigede fordringshavere med minst tre fjerdeparter av de stemmeberettigedes samlede tilgodehavende har stemt for det.

§ 23. Så snart avstemningen over akkordforslaget er tilendebragt, skal administrasjonsstyret sende til kommissæren alle stemmesedler som er mottatt og en oversikt over avstemningsresultatet, med uttalelse fra administrasjonsstyret og kontrollkomitéen.

Administrasjonsstyret sender samtidig til kommissæren en liste over bankens fordringshavere og deres fordringer da ansøking om administrasjon blev sendt, med tillegg av renter til akkordforhandling blev åpnet. Det skal også opplyses, hvilke fordringer helt eller delvis skal settes ut av betraktning ved avstemningen over akkordforslaget. Listen skal også være ledsaget av kontrollkomitéens uttalelse, og skal være forsynt med attest fra revisor om at den stemmer med bankens bøker.

§ 24. Er det klart at akkordforslaget ikke er vedtatt, kunngjøres og meldes dette av kommissæren på samme måte som i § 3 bestemt. I motsatt fall utlegger han de dokumenter som nevnes i § 23 til eftersyn for fordringshaverne i 14 dager efterat kunngjørelsen herom har stått i Norsk Kunngjørelsestidende. I kunngjørelsen skal fordringshaverne oppfordres til å sende til kommissæren sine mulige innsigelser mot akkorden innen utløpet av den nevnte frist. Kunngjørelsen skal også settes inn i ett eller flere blad som er almindelig lest på stedet.

Så snart fristen for å komme med innsigelser mot akkorden er utløpet, berammer kommissæren rettsmøte til behandling av akkordforslaget. Til rettsmøtet varsles administrasjonsstyret, kontrollkomitéen og de fordringshavere som er kommet med innsigelser mot akkorden.

17 juli. Kommissæren avgjør ved kjennelse om akkorden skal
Nr. 14. stadfestes eller ikke. Han underretter straks administrasjonsstyret om sin avgjørelse og kunngjør den i Norsk Kunngjørelsestidende og i ett eller flere blad som er almindelig lest på stedet.

Kjennelsen kan påankes til Høiesteretts kjæremålsutvalg innen 3 uker, og kunngjørelsen skal inneholde opplysning herom. For øvrig får akkordforhandlingslovens § 29 og §§ 41—44 tilsvarende anvendelse, dog således at kommissæren trer i skifterettens sted.

Så snart ankefristen er utløpet eller en erklært anke er avgjort, kunngjør og melder kommissæren resultatet av akkordforhandlingen på den måte som er bestemt i § 3.

§ 25. Når akkord åpnes i henhold til § 19, og banken sitter inne med aktiva som det er særlig vanskelig å verdsette, kan akkordforslaget med Finansdepartementets samtykke gå ut på at fordringshaverne i tillegg til de i akkordforslaget bestemte procenter skal ha utbyttet av særskilt nevnte aktiva av denne art inntil de er fullt dekket. Akkordforslaget skal opplyse innen hvilken frist sådanne aktiva aktes realisert og om at fristen kan forlenges av Finansdepartementet, men bare såfremt utsettelse finnes særlig ønskelig av hensyn til fordringshaverne.

Det avgjøres ved skjønn av op til 5 menn, opnevnt av kommissæren, hvor meget disse aktiva er verd. Mennenes godtgjørelse fastsettes av kommissæren.

Ved beregningen av om akkordforslaget faller inn under annet eller tredje ledd i § 22 kan de nevnte aktiva ikke settes til mer enn 10 pct. av de ikke fortrinsberettigede fordringshaveres fordringer.

Med Finansdepartementets samtykke kan det i akkordforslaget forbeholdes at de i § 8, annet ledd nevnte fordringer og senere stiftede fordringer skal ha fortrinsrett fremfor de fordringer som omfattes av akkorden, såfremt banken senere kommer under konkurs eller administrasjon før akkorden er opfylt.

§ 26. Bestemmelsene i § 39, annet og fjerde ledd, og i akkordforhandlingslovens §§ 18, 23 post 1 og 3, 24, 27 og 30 får for øvrig tilsvarende anvendelse når akkordforhandling åpnes i henhold til denne lov. Kommissæren trer i stedet for skifteretten, og administrasjonsstyret i stedet for akkordstyret. Den i akkordforhandlingslovens § 27, næstsiste punktum, fastsatte frist av tre dager kommer ikke til anvendelse etter nærværende lov, men kommissærens kjennelse blir å treffe så snart skje kan.

IV. Likvidasjon under administrasjon. 17 juli.

Nr. 14.

§ 27. Efter forslag av Norges Bank kan Finansdepartementet beslutte at en bank skal likvidere under administrasjonen, som da fortsettes til likvidasjonen er avsluttet, medmindre § 11, annet ledd, kommer til anvendelse.

Likvidasjonen foregår under kontroll av en dømmende kommissær, som opnevnes efter reglene i § 19, annet ledd.

§ 28. Så snart Finansdepartementet har fattet sådan beslutning som nevnt i foregående paragraf, foretar Norges Bank ny opnevning av administrasjonsstyre og kontrollkomité for banken (jfr. § 2). Medlemmer av fungerende administrasjonsstyre og kontrollkomité kan opnevnes.

§ 29. Likvidasjonskommisæren skal uten opphold og på den måte som bestemt i § 3, kunngjøre og melde departementets beslutning om at banken skal likvidere og opnevningen av administrasjonsstyre og kontrollkomité.

§ 30. Efterat det er bestemt at banken skal likvidere, gir administrasjonsstyret og kontrollkomitéen bare innberetninger, uttalelser og regnskap til likvidasjonskommisæren. Innberetninger skal gis hvert kvartal. Kommisæren kan kreve ytterligere opplysninger meddelt eller undersøkelser iverksatt.

Kommisæren sender til Finansdepartementet og Norges Bank avskrifter av administrasjonsstyrets og kontrollkomitéens innberetninger, uttalelser og regnskap, ledsaget av sine bemerkninger. Finansdepartementet kan kreve ytterligere opplysninger, og det kan, fortrinsvis ved bankinspeksjonen, undersøke om likvidasjonen skrider frem på tilfredsstillende måte. Finansdepartementet bestemmer likeledes hvorvidt og i hvilken utstrekning regnskap og beretning skal offentliggjøres.

§ 31. Under likvidasjonen må garantier ikke stilles for nye kunder, og lån må ikke ydes til nye kunder, medmindre lånene står i forbindelse med realisasjon av bankens aktiva eller innfordring av dens tilgodehavender. Nye innskudd må ikke mottas.

Finansdepartementet kan dog efter ansøknin g fra administrasjonsstyret og efter at uttalelse er innhentet fra Norges Bank og fra Bank- og Sparebankinspeksjonen bestemme at § 8, første ledd, — helt eller delvis — skal komme til anvendelse på filial (avdeling) av sådan likviderende bank. Bestemmelsen kan når som helst omgjøres av Finansdepartementet.

§ 32. Over sine forhandlinger fører administrasjonsstyret og kontrollkomitéen møtebok, som autoriseres av likvidasjonskommisæren.

17 juli. § 33. Snarest mulig efter at det er bestemt at banken
Nr. 14. skal likvidere, utarbeider administrasjonsstyret en liste over bankens fordringshavere fra tiden før administrasjonen med deres anerkjente fordringsbeløp, og med opplysning om hvilke fordringer anerkjennes som fortrinsberettiget eller sikret ved pant. For fordringenes rangorden gjelder de samme bestemmelser som under konkurs.

Listen skal enn videre inneholde opplysning om hvor meget hver fordringshaver har fått betalt på sin fordring i administrasjonstiden.

Listen skal være ledsaget av kontrollkomitéens uttalelse og være påført attest fra revisor om at den stemmer med bankens bøker. Den sendes til likvidasjonskommissæren, som utlegger den til eftersyn for fordringshaverne i tre måneder.

Likvidasjonskommissæren kunngjør i Norsk Kunngjørelsestedende og i ett eller flere blad som er almindelig lest på stedet, hvor og hvor lenge listen er utlagt til eftersyn. Til utenbys (utenbygds) fordringshavere med kjent adresse skal han sende skriftlig meddelelse om hvad der i listen er anført om deres fordringer.

§ 34. Enhver fordringshaver, som har noget å innvende mot den i foregående paragraf omhandlede liste, kan fremsette sine innvendinger overfor likvidasjonskommissæren.

Er det ikke innen utløpet av den tid listen har ligget til eftersyn for fordringshaverne, fremkommet innsigelse mot en fordring eller den for fordringen opførte fortrinsrett eller panterett, er den anerkjent sådan som den er opført i listen, og kan ikke mer bestrides.

Er det innen nevnte tid kommet innsigelse mot listen, berammer kommissæren rettsmøte og innkaller til dette administrasjonsstyret, kontrollkomitéen, de fordringshavere som har gjort innvendinger mot listen, og de fordringshavere hvis fordringer det er gjort innvendinger imot.

I rettsmøtet gjennomgår kommissæren de innvendinger som er fremkommet. For behandlingen av tvistigheter som oppstår får bestemmelsene i konkurslovens § 54 og kapitel 8 tilsvarende anvendelse.

§ 35. Vil nogen efter utløpet av den tid da den foran omhandlede liste har ligget til eftersyn for fordringshaverne, gjøre en fordring på banken gjeldende, må han melde den skriftlig for likvidasjonskommissæren. Han utlegger anmeldelsen til eftersyn i sådan tid og efter sådan kunngjørelse som for listen bestemt, og behandler den derefter som en innvending mot listen.

Fordringshaveren bærer de omkostninger som voldes ved

at hans innvending mot listen er kommet efter utløpet av fristen. 17 juli.
Nr. 14.

§ 36. Utlodninger foretas efter utlodningslister, som efter å være utarbeidet av administrasjonsstyret og ledsaget av uttalelser av kontrollkomitéen og revisjonen, er godkjent av likvidasjonskommissæren.

Utlodningslistene skal inneholde opplysning om hvor meget der i det på hver fordring utloddede beløp skal trekkes fra for utbetalinger som er gjort i henhold til § 10, annet ledd, jfr. § 15.

Utlodningslistene legges ut til eftersyn i 14 dager efterat likvidasjonskommissærens kunngjørelse herom og om hvor listene er utlagt, har stått i Norsk Kunngjørelsestidende og i ett eller flere blad som er almindelig lest på stedet.

Så snart der er adgang til det, skal administrasjonsstyret sende til fordringshaverne deres tilkommende ifølge utlodningslisten. Kommisæren kan bestemme at innenbys (innenbygds) fordringshavere selv skal heve sitt tilkommende, og fastsetter i så fall hvor og når utbetaling skal finne sted. Fatter kommissæren sådan beslutning, kunngjør han dette i ett eller flere blad som er almindelig lest på stedet. Beløp som ikke er hevet innen 14 dager efterat sådan kunngjørelse har funnet sted, settes inn i bank på fordringshaverens navn. På samme måte forholdes med beløp som tilkommer utenbys (utenbygds) fordringshavere med ukjent adresse og utenlandske fordringshavere.

Dividender som ikke er hevet innen 10 år efter slutningsutlodningen, tilfaller statskassen.

§ 37. Likvidasjonskommissærens desisjoner og utlodninger kan påankes. Ankefristen er 4 uker. Ankestevningen må være forkynt i byene innen 14 dager, og på landet innen 4 uker efter utløpet av ankefristen.

§ 38. Bestemmelsene i konkurslovens 4de kapitel og §§ 56, 96, 98, 99—104, 107, 116, 119, 120, 121, 122, 127, 129 og 130 får tilsvarende anvendelse med de endringer som følger av denne lov.

§ 39. Fristene i konkurslovens §§ 42—46 regnes fra den dag administrasjon blev krevet, forsåvidt de ikke er utløpet når denne lov trer i kraft.

Motregningsrett efter konkurslovens § 119 gjelder ikke fordringer som er erhvervet efterat banken innstillet sine betalinger.

Fordringer som grunner sig på mottagelsen av nye innskudd eller på utførelse av andre almindelige bankforretninger under administrasjonen, forrentes på vanlig måte under likvidasjonen. Administrasjonsstyret kan bringe rente-

17 juli. plikten til ophør ved opsigelse. Overfor innskytere med
 Nr. 14. fordringer på ikke over 1 000 kroner, eller med ukjent
 adresse, kan opsigelsen gis ved offentlig kunngjørelse.

Har bankens medskyldner gjort avbetalinger efterat banken blev tatt under administrasjon, er ikke det til hinder for at det i bankens likvidasjonsbo kreves utlegg efter fordringens fulle pålydende ved administrasjonens begynnelse, til fordringshaveren har fått sitt tilgodehavende helt dekket.

§ 40. Når konkurslovens bestemmelser i denne lov er gitt tilsvarende anvendelse, trer Finansdepartementets bestemmelse om at banken skal likvidere i stedet for konkursens åpning, den dømmende kommissær i stedet for skifteretten, administrasjonsstyret i stedet for bestyreren og kontrollkomitéen i stedet for kreditorutvalget.

§ 41. Efter endt likvidasjon av en bank som har vært anmeldt til handelsregistret melder kommissæren bankens endelige oppløsning til registret.

V. Særregler om bankers konkurs og akkordforhandling.

§ 42. Når en bank blir tatt under konkursbehandling, får bestemmelsene i § 22, § 25 første, annet og tredje ledd, § 36, siste ledd og § 39, annet ledd tilsvarende anvendelse.

Går en bank over fra administrasjon til konkurs, får også § 39, første, tredje og fjerde ledd tilsvarende anvendelse. Anmeldelse av fordringer på banken er unødvendig.

De i § 8, annet ledd omhandlede fordringer kan, for så vidt det skjønnes ubetenkelig, utbetales uten hinder av konkurslovens § 95.

§ 43. Åpner en bank almindelig akkordforhandling, får § 22, § 25, første, annet og tredje ledd og § 39, annet ledd tilsvarende anvendelse. Har banken vært under administrasjon, får også § 39, fjerde ledd tilsvarende anvendelse.

Skifteretten kan forlenge fristene for å fremsette og behandle akkordforslag. Møte til behandling av akkordforslag kan ikke holdes senere enn ett år efterat akkordforhandlingen er åpnet.

Går en bank over fra akkordforhandling til administrasjon, skal akkordforhandlingslovens § 31 ikke gjelde.

VI. Forskjellige bestemmelser.

§ 44. Nærmere forskrifter til gjennomførelse av denne lov kan utferdiges av Kongen.

§ 45. Offentlig gjengivelse av opplysninger om enkelte fordringshaveres krav efter de lister som utlegges efter § 24, § 33, jfr. § 35, og § 36, straffes med bøter.

§ 46. Denne lov trer i kraft straks.

17 juli.

Den midlertidige lov av 24 mars 1923 om tillegg til lovgivningen om akkordforhandling og konkurs opheves, tilleggslov av 29 juni 1923 likeså.

Nr. 14.

Bestemmelsen i § 50, tredje ledd i lov av 4 april 1924 om aktiebanker skal også gjelde banker som blir satt under administrasjon i henhold til nærværende lov.

Efter tre år fra denne lovs ikrafttreden kan en bank, som ikke tidligere har vært under offentlig administrasjon, ikke settes under sådan administrasjon.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

H. S. Fürst.

Lov om forandringer i lov av 1 august 1924 om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl. 17 juli. Nr. 15.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 14 juli 1925 sålydende:

I.

Følgende paragrafer i lov om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl skal herefter lyde således:

§ 6, siste ledd. Samtidig med bevillingen bestemmer kommunestyret antallet av salgssteder. Valget av bestyrer for hvert salgssted og disse steders beliggenhet i kommunen skal godkjennes av formannskapet.

§ 8. Bevilling til salg av øl med sådan alkoholstyrke som Kongen bestemmer, kan også gis til myndig mann eller kvinne, som kan antas ikke å ville misbruke salgsretten. Bevilling kan gis særskilt til salg av øl som ikke inneholder over 2,50 volumprosent alkohol.

Bevillingen må ikke utøves samtidig på flere steder innen kommunen. Det skal bestemmes i bevillingen:

- a. enten at den skal opphøre 31 desember i løpet av et tidsrum av høist tre år fra rettens begynnelsesdag;
- b. eller at den bare kan utøves en bestemt del av året, f. eks. turisttiden eller i badesesongen;
- c. eller at den bare kan utøves ved en enkelt bestemt leilighet.

17 juli. Til bevillingen kan knyttes som vilkår at den bare må
Nr. 15. utøves i visse lokaler eller i visse strøk av kommunen.

§ 15. Skjenkebevilling kan for inntil 6 år ad gangen gis til staten eller til selskap som har rett til omsetning efter § 5, eller til samlag. Bestemmelsen i § 6, siste ledd får tilsvarende anvendelse. Kommunestyret kan bestemme, at almindelig skjenkerett — frasett skjenking av øl som ikke inneholder over 2,50 volumprosent alkohol — ikke samtidig må gis til nogen annen innen kommunen.

Har kommunestyret ikke truffet bestemmelse som nevnt i forrige ledd, kan skjenkebevilling også gis til myndig mann eller kvinne som kan antas ikke å ville misbruke skjenkeretten. Bestemmelsene i § 8, annet ledd, finner tilsvarende anvendelse.

§ 18. Samlag må ikke begynne sin virksomhet før det har vedtatt vedtekter, som er stadfestet av Kongen. Før stadfestelsen skal der være gitt kommunestyret anledning til å uttale sig.

Formannen i samlagets styre opnevnes av fylkesmannen. Av de andre medlemmer velges halvparten av kommunestyret og halvparten av samlaget. Formannen og de kommunevalgte medlemmer behøver ikke å være aktieeiere i samlaget. Deres valg gjelder for to år ad gangen.

Samlagets regnskaper føres efter skjemaer som utferdiges av departementet, og revideres hvert år av to revisorer, hvorav en velges av kommunestyret og en av fylkesmannen. Revisorenes godtgjørelse bestemmes av fylkesmannen efter innhentet erklæring fra samlaget og utres av dette. De nærmere bestemmelser om tiden for regnskapenes avleggelse og deres revisjon m. v. fastsettes av departementet som også deciderer regnskapene.

Angående utbyttet av samlagets virksomhet gjelder bestemmelsene i § 2, næst siste ledd.

Samlaget kan ha medlemmer som efter sin borgerlige stilling ikke kan få salgs- eller skjenkebevilling i eget navn.

§ 24. Kongen eller den han bemyndiger gir forskrifter:

- a. om innførsel av prøver på de drikkevarer som omhandles i denne lov;
- b. om forbrukeres adgang til gjennom dem som har rett til innførsel å få innkjøpt vin av bestemte merker;
- c. om utførsel og gjennemmørsel fra og til utlandet av vin;
- d. om sending, salg og kjøp av vin til medisinsk, teknisk eller videnskapelig bruk;
- e. om mellemmenns optagelse av bestilling på vin, fruktvin, mjød og øl med en alkoholstyrke av over 4,75 volumprosent, og om deres adgang til å henvende sig til for-

brukerne om kjøp av sådan rusdrikk. I forskriftene kan det bestemmes, at optagelse av bestilling bare kan skje hos salgs- eller skjenkeberettigede. 17 juli. Nr. 15.

§ 29. Beslutninger, som fattes av herredsstyre eller bystyre i henhold til denne lovs § 10, tredje ledd, § 15, første ledds annet punktum og § 19, første og annet ledd, blir å bekjentgjøre innen utgangen av oktober på den måte, som herreds- eller bystyret bestemmer. De trer i kraft fra næste års begynnelse.

Samme regel gjelder når slike beslutninger omgjøres.

§ 35. Den, som ved utførsel, innførsel, sending, utlevering, overdragelse mot vederlag eller erhvervelse mot vederlag av rusdrikk eller øl der ikke inneholder over 2,50 volumprosent alkohol, overtrer nogen av denne lovs bestemmelser, eller som overtrer nogen i medhold av loven utferdiget bevilling eller forskrift, eller som medvirker hertil, straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder eller med begge disse straffer.

Gjelder overtredelsen brennevin, er straffen bøter inntil kr. 50 000,00 eller fengsel inntil 6 måneder eller begge disse straffer.

Sending av brennevin som godtgjøres å være lovlig erhvervet, er ikke straffbar, medmindre sendingen er i strid med, hvad derom bestemmes ved lov eller av Kongen utferdiget forskrift (jfr. § 2, første ledd).

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

H. S. Fürst.

Midlertidig lov om forandring i lov om innførsel og omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød og øl av 1 august 1924. 17 juli. Nr. 16.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 14 juli 1925 sålydende:

§ 1. Kongen kan med Stortingets samtykke bestemme, at den del av A/S Vinmonopolets nettouthytte, som i henhold til rusdrikkloven av 1 august 1924 § 5, siste ledd, tilfaller Invalidefondet og Fondet til bekjempelse av drikkeondet, skal for terminen 1924/25, 1925/26, 1926/27 og 1927/28 helt eller delvis tilfalle statskassen.

17 juli. § 2. Kongen kan med Stortingets samtykke bestemme,
 Nr. 16. at den del av samlagenes nettoutbytte, som i henhold til rusdrikklovens § 18, tilfaller de nevnte fond, skal for årene 1924, 1925, 1926 og 1927 helt eller delvis tilfalle statskassen.

Det samme gjelder de avgifter, som er omhandlet i rusdrikklovens §§ 17, 21 og 22.

§ 3. Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

H A A K O N.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

H. S. Fürst.

17 juli. **Lov om utvidelse av det med hjemmel i lo-**
 Nr. 17. **ver av 2 mai 1912, 21 juli 1916, 9 august 1918**
og 5 mai 1922 oprettede pengelotteri.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 14 juli 1925 sålydende:

§ 1. Med Kongens tillatelse kan innskuddssummen i det med hjemmel i lov av 2 mai 1912, 21 juli 1916, 9 august 1918 og 5 mai 1922 oprettede pengelotteri forhøies med inntil kr. 12 000 000,00 årlig utover de i nevnte lover fastsatte grenser.

Største gevinst må ikke overstige kr. 100 000,00.

§ 2. Overskuddet ved den i § 1 omhandlede utvidelse fordeles efter Stortingets nærmere bestemmelse.

§ 3. Foreldede gevinster tilfaller de formål, som Stortinget bestemmer.

§ 4. Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

H A A K O N.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

H. S. Fürst.

17 juli. **Lov om opprettelse av et pengelotteri fra og**
 Nr. 18. **med året 1928.**

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 14 juli 1925 sålydende:

§ 1. Lov om lotterier og andre lykkespil av 14 juni 1851, jfr. tilleggslov av 27 juli 1895 skal ikke være til hinder for,

at der for et tidsrum av 15 år, regnet fra og med året 1928, op- 17 juli.
rettes et pengelotteri, hvis plan blir å approbere av Kongen og Nr. 18.
hvis overskudd tilfaller de formål, som Stortinget bestemmer.

§ 2. Den årlige innskuddssum må ikke være over kr.
36 000 000,00, fordelt på 12 trekninger. Hver trekning utgjør
et selvstendig lotteri.

Prisen på hvert lodd fastsettes til kr. 10,00. Dog kan der
i planen forbeholdes vedkommende selskap adgang til å selge
et visst antall halvlotter å kr. 5,00.

§ 3. Summen av gevinstene må ikke utgjøre mindre enn
70 pct. av innskuddssummen. Ingen gevinst må overstige kr.
100 000,00. Fordring på utbetaling av gevinst foreldes i 1 år
fra trekningsdagen.

Av foreldede gevinstbeløp utres utgiftene ved den i § 4
omhandlede komité, mens resten tilfaller de formål, som Stor-
tinget bestemmer.

§ 4. Lotteriet opprettes av en komité på 3 medlemmer, som
opnevnes av Kongen. Salget av loddene overdras av komitéen
med Kongens approbasjon til et selskap på nærmere kontrakt-
messig bestemte vilkår. Komitéen fører opsyn med, at lotte-
riet drives på kontraktmessig måte under iakttagelse av for-
skriftene i nærværende lov og den approberte plan.

Godtgjørelsen til komitéens medlemmer fastsettes av ved-
kommende regjeringsdepartement.

Komitéen trer i virksomhet fra og med året 1928. Inntil
da utøves de komitéen i nærværende lov tillagte beføielser av
den i henhold til lov av 2 mai 1912 § 4 organiserte komité på
5 medlemmer, som fratrer ved utgangen av 1927.

§ 5. Salg av loddssedler foregår gjennom selskapet og ved
de forhandlere som selskapet antar. Enhver som ellers avhen-
der eller søker å avhende loddssedler med fortjeneste eller som
medvirker hertil straffes med bøter.

§ 6. Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og
bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

H. S. Fürst.

Midlertidig lov om utførselsavgift på torske-
levertrant til bestridelse av utgiftene ved fel-
lesreklame i utlandet for norsk medisintan.

17 juli.
Nr. 19.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 17 juli
1925 sålydende:

17 juli. Av all torskelevertran av nedennevnte sorter, som utføres
Nr. 19. her fra riket, skal der erlegges følgende avgift:

Av damprenset medisintran kr. 1,50 pr. tønne
» rå medisintran og blank tran » 0,50 —»—

De beløp, som avgiften innbringer, skal — med fradrag av utgiftene ved opkrevingen — avsettes til et fond til bestridelse av utgiftene ved fellesreklame for norsk medisintran i utlandet. Av fondets midler kan en mindre del også anvendes til fortsatte videnskapelige undersøkelser på medisintranens område for såvidt det skulde anses nødvendig i reklameøiemed.

Kongen kan treffe bestemmelse om, at avgiften i et nærmere angitt tidsrum ikke blir å opkreve, eller at den i sådant tidsrum blir å nedsette til nærmere angitte satser.

§ 2. Avgiften opkreves av tollvesenet. For opkrevingen tilkommer der vedkommende tolloppbeørselsbetjent en godtgjørelse, som fastsettes av Kongen.

Avsenderens angivelse til utførsel av sådanne varer som her omhandlet pliktes avgitt på tro og love, hvorefter avgiften opkreves efter denne opgave. Opgaven må, hvis tollvesenet forlanger det, støttes ved konnossement eller annen bevislighet.

Når varen aktes utført landverts, angis den til utførsel på den i toll-lovgivningen for sjøverts utførsel bestemte måte.

§ 3. Forvaltningen av det i § 1 omhandlede fond og anvendelsen av dets midler i det angitte øiemed forestås under vedkommende regjeringsdepartements overtilsyn av et utvalg på 3 medlemmer, som opnevnes av Kongen for et tidsrum av 2 år. Av utvalgets medlemmer skal 1 være næringsdrivende innen traneksporbranchen. For utvalgets medlemmer opnevnes der tillike på samme måte og for samme tid varamenn. Nærmere bestemmelser om utvalgets virksomhet fastsettes ved instruks av Kongen.

§ 4. Kongen eller den, han bemyndiger til det, gir de forskrifter, som for øvrig måtte anses nødvendige til gjennomførelse av denne lov.

§ 5. Overtredelse av de til betryggelse for avgiftens erleggelse gitte bestemmelser (jfr. den almindelige borgerlige straffelovs §§ 339 og 406) behandles på samme måte som bestemt for overtredelse av toll-lovgivningen.

§ 6. Denne lov trer i kraft fra den tid, Kongen bestemmer og gjelder i 3 år.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 17 juli 1925.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

H. S. Fürst.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 55 i lov 17 juli. om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfestelse som gjeldende inntil videre på Kristiansand bystyres beslutning av 5 juni 1925 angående nye bestemmelser om opkrekning av vareavgift i Kristiansand.

Kongelig resolusjon, hvorved Landbruksdepartementet 17 juli. bemyndiges til, i medhold av lov av 8 august 1924 om kvalitetskontroll med visse landbruksvarer å utferdige de nødvendige regler og bestemmelser for kontroll med eksport og import av egg, samt til å fastsette de avgifter, som er nødvendige til dekning av de med kontrollen forbundne utgifter.

Kongelig resolusjon. I kongelig resolusjon av 6 november 1914, hvori er truffet bestemmelser i henhold til lov om forsvarshemmeligheter av 18 august 1914, fastsettes en ny § 6 sålydende: § 6. «Den på stedet værende øverste militære myndighet kan i tilfelle hvor det kan skje uten skade for forswarets interesser gi norsk(e) undersått(er) adgang til et efter foranstående § 1 eller § 3 forbudt område, dersom betydelige økonomiske eller andre berettigede hensyn måtte gjøre en sådan tillatelse ønskelig. Innmelding skjer for hver gang til nærmeste foresatte».

Utgiver: Byråchef Young.

Grendahl & Søn boktrykkeri. Oslo.